



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

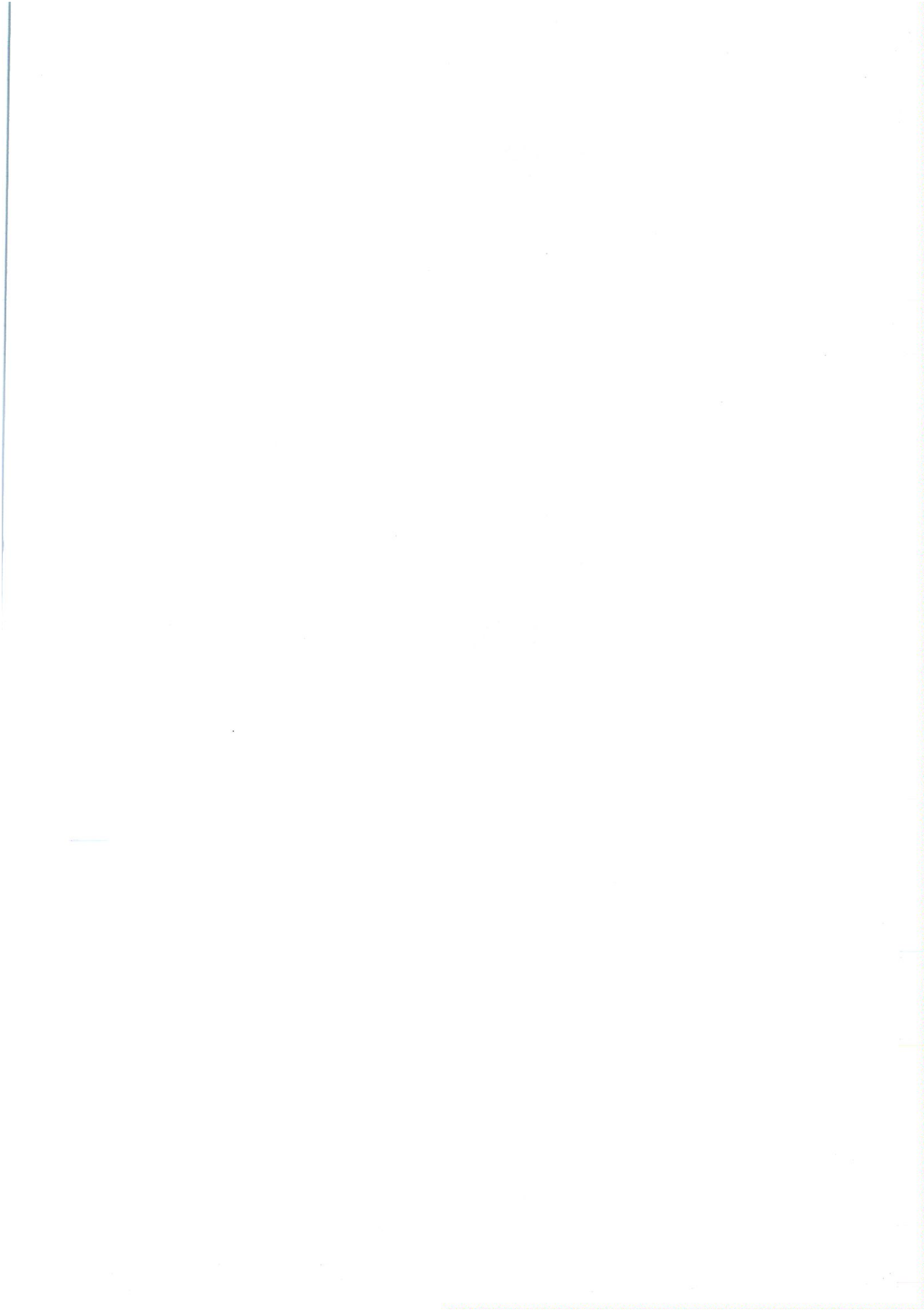
Delegatura w Opolu

TEKST UJEDNOLICONY

LOP.411.007.02.2017  
R/17/007

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Opolu  
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole  
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44  
[lop@nik.gov.pl](mailto:lop@nik.gov.pl)



## I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/17/007 – Funkcjonowanie płatnego parkowania w wybranych miastach województwa opolskiego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marcin Blajda, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/98/2017 z dnia 20 października 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Zarząd Dróg w Opolu <sup>1</sup> , 45-512 Opole, ul. Jerzego i Ryszarda Kowalczyków 66 <sup>2</sup>
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Bahryj, Dyrektor <sup>3</sup> (dowód: akta kontroli str. 3)

## II. Ocena kontrolowanej działalności<sup>4</sup>

### Ocena ogólna

MZD zapewnił obsługę funkcjonowania Strefy Płatnego Parkowania w Opolu<sup>5</sup> oraz wprowadził organizację ruchu na drogach publicznych objętych strefą. W trakcie kontroli stwierdzono jednak przypadki nieprawidłowego wyznaczenia oraz oznakowania stanowisk postojowych, co stanowiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym*<sup>6</sup> oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. *w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunkach ich umieszczania na drogach*<sup>7</sup>, znowelizowanego z dniem 14 lutego 2014 r.<sup>8</sup>

Wobec właścicieli pojazdów, którzy nie uiszcili opłaty dodatkowej, o której mowa w art. 13f ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych*<sup>9</sup> MZD podejmował działania mające na celu rozpoczęcie egzekucji w postaci wystawiania upomnień do uregulowania należności oraz tytułów wykonawczych na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym*

<sup>1</sup> Dalej: MZD lub Zarząd.

<sup>2</sup> Zgodnie z zarządzeniem zastępczym nr PN-III.4131.1.53.2017.KN Wojewody Opolskiego z dnia 13 grudnia 2017 r. *w sprawie nadania nazwy ulicy w Mieście Opole* (Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 3205). Wcześniej: ul. Obrońców Stalingradu.

<sup>3</sup> Dyrektor MZD od 1 czerwca 2016 r. W okresie od 14 marca 2016 r. do 31 maja 2016 r. Zastępca Dyrektora MZD Anna Witych umocowana była do jednoosobowego prowadzenia bieżących spraw związanych ze statutową działalnością MZD, a od dnia 2 lipca 2011 r. do 13 marca 2016 r. Dyrektorem MZD był Arkadiusz Karbowski. Dalej: Dyrektor.

<sup>4</sup> Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

<sup>5</sup> Dalej: SPP.

<sup>6</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 1260 ze zm.

<sup>7</sup> Dz. U. Nr 220, poz. 2181 ze zm.; dalej: rozporządzenie *w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków*.

<sup>8</sup> Na mocy rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 23 września 2013 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach* (Dz. U. poz. 1326).

<sup>9</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 2222 ze zm.

w *administracji*<sup>10</sup>. Jednak działania takie podejmowane były z naruszeniem terminów określonych w procedurze obowiązującej w kontrolowanej jednostce.

Rozliczenie rzeczowe i finansowe działalności SPP realizowane było na zasadach i w terminach ustalonych w umowie zawartej przez Gminę Miasta Opole z administratorem SPP, a dochody uzyskane z opłat za postój pojazdów w strefie przewyższały wydatki związane z jej funkcjonowaniem.

W MZD, w ramach realizacji zadań związanych z obsługą funkcjonowania SPP, rozpatrywane były reklamacje dotyczące zasadności wystawionych wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej.

### III. Opis ustalonego stanu faktycznego

#### Zarządzanie Strefą Płatnego Parkowania

Opis stanu  
faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą NIK, na poszczególnych drogach publicznych na terenie Opola funkcjonowała strefa płatnego parkowania ustalona w uchwale Rady Miasta Opola nr XXII/193/03 z dnia 10 grudnia 2003 r. *w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, określenia wysokości stawek i sposobu pobierania opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania na terenie miasta Opola*<sup>11</sup> (z mocą obowiązywania do dnia 31 grudnia 2015 r.) oraz w uchwale nr XIII/2013/15 z dnia 2 lipca 2015 r. *w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, określenia wysokości stawek i sposobu pobierania opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania*<sup>12</sup>, w której wskazano, że za sprawy związane z funkcjonowaniem SPP odpowiada Dyrektor.

System płatnego parkowania ustalono na drogach publicznych na terenie Miasta Opola, z podziałem na dwie strefy (A i B), ustalone w załączniku nr 1 do uchwały *w sprawie ustalenia SPP z 2015 r.*

Zgodnie ze Statutem MZD nadanym uchwałą<sup>13</sup> Rady Miasta Opola, Zarząd jest jednostką organizacyjną Miasta Opola nieposiadającą osobowości prawnej i działającą jako jednostka budżetowa. Jednym z jego podstawowych zadań jest zarządzanie parkingami zorganizowanymi na gruntach będących własnością Gminy Opole i przekazanymi w tym celu MZD (zgodnie z § 5 pkt 6 Statutu). Prezydent Miasta Opola, działając na podstawie art. 21 ust. 1 i ust. 1a w związku z art. 19 ust. 5 ustawy *o drogach publicznych*, udzielił Dyrektorowi i jego Zastępcy pełnomocnictw do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, wykonywania pozostałych czynności należących do zarządcy drogi zgodnie m.in. z ww. ustawą oraz do wykonywania czynności przewidzianych dla wierzyciela w ustawie *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* oraz przepisach wykonawczych do tej ustawy.

Ponadto Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie art. 80c ust. 1 pkt 13 w związku z ust. 7 i art. 100c ust. 1 ustawy *Prawo o ruchu drogowym* wyraził zgodę<sup>14</sup> na udostępnienie MZD wykonującemu zadania administracyjnego organu egzekucyjnego danych i informacji zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Pojazdów, jednocześnie odmawiając takiej zgody na udostępnienie danych zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Kierowców.

(dowód: akta kontroli, str. 10-33)

<sup>10</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 ze zm.

<sup>11</sup> Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2012 r. poz. 1532 ze zm.

<sup>12</sup> Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 1698 ze zm.; dalej: uchwała *w sprawie ustalenia SPP z 2015 r.*

<sup>13</sup> Uchwała Nr XV/215/11 Rady Miasta Opola z dnia 29 września 2011 r. *w sprawie nadania statutu Miejskiemu Zarządowi Dróg w Opolu.*

<sup>14</sup> Decyzją nr 151/T/07/08 z dnia 30 stycznia 2008 r.

Do dnia zakończenia kontroli NIK, Dyrektor ustalił dwa *Regulaminy organizacyjne* MZD, tj. obowiązujący od dnia 28 września 2011 r. do dnia 28 lutego 2017 r.<sup>15</sup> oraz obowiązujący począwszy od dnia 1 marca 2017 r.<sup>16</sup> Na podstawie tych regulaminów w strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono Dział Strefy Płatnego Parkowania<sup>17</sup>, którego zakres obowiązków obejmował w szczególności: sprawowanie stałego nadzoru i kontroli realizacji postanowień umów o sprawowanie funkcji administratora SPP; prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem takich umów (w tym prowadzenie bezpośredniej współpracy oraz korespondencji bieżącej z administratorem strefy); prowadzenie ewidencji wystawionych wezwań do uiszczenia opłat dodatkowych oraz spraw związanych z egzekwowaniem nałożonych opłat dodatkowych (w tym opracowanie dokumentacji dla potrzeb prowadzenia windykacji należności i umorzeń<sup>18</sup>); prowadzenie spraw związanych z pozyskiwaniem danych osobowych właścicieli pojazdów, na które wystawione zostały wezwania do wniesienia opłat dodatkowych; opracowywanie odpowiedzi na reklamacje użytkowników SPP w kwestii zasadności nałożenia opłat dodatkowych; przekazywanie do Działu Księgowo-Finansowego<sup>19</sup> odebranych i zaopiniowanych pod względem formalnym i merytorycznym miesięcznych sprawozdań finansowych, składanych przez administratora SPP oraz zestawień zbiorczych obejmujących wykaz wystawionych oraz anulowanych wezwań do uiszczenia opłaty dodatkowej.

(dowód: akta kontroli, str. 34-78)

W strukturze organizacyjnej MZD wyodrębniono również Dział Eksploatacji Dróg<sup>20</sup> oraz Dział Uzgodnień i Zajęcia Pasa Drogowego<sup>21</sup>. Zakres obowiązków TE obejmował prowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, spraw w zakresie eksploatacji dróg na terenie miasta Opola oraz urządzeń zabezpieczenia ruchu, w tym oznakowania pionowego i poziomego, sygnalizacji świetlnej, a w szczególności m.in.: prowadzenie ewidencji dróg, oznakowania pionowego i poziomego oraz sygnalizacji świetlnych; wprowadzanie do realizacji zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu (w tym bieżące aktualizowanie tych projektów); kontrolę realizacji zmian w organizacji ruchu. Do zakresu obowiązków TZ należało natomiast m.in.: uzgadnianie, opiniowanie wniosków i dokumentacji dotyczących lokalizacji w pasie drogowym obiektów i urządzeń związanych z potrzebami zarządzania drogami i potrzebami ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli, str. 47-51, 71-74)

Stan zatrudnienia w ES na ostatni dzień grudnia w latach 2014-2016 i na dzień 30 czerwca 2017 r. wynosił 5 etatów (osób), w tym jeden etat kierownika działu. Wynikające z ww. regulaminów organizacyjnych zadania ES zostały uszczegółowione w zakresach czynności pracowników, które obejmowały m.in.: prowadzenie ewidencji załatwianych reklamacji użytkowników SPP w kwestii zasadności nałożenia opłat dodatkowych oraz prowadzenia spraw związanych z procesem reklamacji; pozyskiwanie oraz weryfikację danych o właścicielach pojazdów (np. z ewidencji Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, właściwych wydziałów komunikacji starostw powiatowych); prowadzenie ewidencji upomnień oraz spraw związanych z procesem windykacji osób zobowiązanych do

<sup>15</sup> Wprowadzony Zarządzeniem Nr 14/2011 Dyrektora z dnia 28 września 2011 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Zarządu Dróg w Opolu; dalej: Regulamin organizacyjny z 2011 r.

<sup>16</sup> Wprowadzony Zarządzeniem Nr NA.021.09.2017 Dyrektora z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Zarządu Dróg w Opolu; dalej: Regulamin organizacyjny z 2017 r.

<sup>17</sup> Dalej: ES.

<sup>18</sup> Obowiązek opracowania dokumentacji dla potrzeb prowadzenia umorzeń został wprowadzony w *Regulaminie organizacyjnym z 2017 r.*

<sup>19</sup> Dalej: KF.

<sup>20</sup> Dalej: TE.

<sup>21</sup> Dalej: TZ.

zapłaty opłaty dodatkowej; wystawianie i prowadzenie ewidencji tytułów wykonawczych oraz przygotowanie wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej; sporządzanie skarg na przewlekłość postępowania egzekucyjnego; sporządzanie poleceń dokonania przelewu w przypadku zwrotu wpłaconych należności w ramach uznanych reklamacji; sporządzanie raportu o aktualnym stanie należności na poszczególne lata celem odpowiedniego reagowania na nieściągalne należności.

(dowód: akta kontroli, str. 92-114)

W ramach realizacji ww. obowiązków w MZD w okresie objętym kontrolą NIK obowiązywały dwie procedury wewnętrzne, tj. *w sprawie procedury rozpatrywania reklamacji związanych z opłatą dodatkową za nieopłacony postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania w Opolu*<sup>22</sup> wprowadzona zarządzeniem nr 21/2009 Dyrektora z dnia 15 października 2009 r. oraz *w sprawie wprowadzenia procedury windykacji należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym w trybie egzekucji administracyjnej z tytułu opłat parkingowych w MZD*<sup>23</sup> wprowadzona zarządzeniem nr NA.021.18.2015 Dyrektora z dnia 2 listopada 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 115-126)

W okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. administratorem SPP był Projekt Parking Spółka z o. o. na podstawie umowy Nr M2D/18/TP3/2012 *na zorganizowanie i administrowanie Strefą Płatnego Parkowania (SPP) na terenie Miasta Opola* zawartej pomiędzy MZD a ww. podmiotem. Wybór tego podmiotu nastąpił w dniu 28 listopada 2011 r. w wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego.

W związku z uchwałą Nr XIII/218/15 Rady Miasta Opola z dnia 2 lipca 2015 r., *zmieniającą uchwałę Nr XXV/229/96 Rady Miasta Opola z dnia 28 marca 1996 r. w sprawie utworzenia jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powierzenia Spółce świadczenia usług w zakresie administrowania strefą płatnego parkowania* Miasto Opole w dniu 4 stycznia 2016 r. zawarło umowę RB/66/2016 *o świadczenie usług publicznych polegających na prowadzeniu strefy płatnego parkowania*<sup>24</sup> z Zakładem Komunalnym Spółką z o. o. z siedzibą w Opolu<sup>25</sup>. Umowa ta została zawarta na okres dziesięciu lat liczonych od daty jej podpisania, tj. do dnia 31 grudnia 2026 r. i w ramach wykonywania przez Prezydenta Miasta Opola ww. uchwały.

W sprawie podejmowanych działań dla potrzeb wyłonienia ww. administratorów SPP Dyrektor wyjaśnił, że (...) *Dział Strefy Płatnego Parkowania przedkładał do Urzędu Miasta informacje i propozycje zapisów dot. przedmiotu zamówienia (zorganizowanie strefy płatnego parkowania i administrowanie strefą płatnego parkowania). Całą procedurę przetargową przy wyłonieniu firmy Project Parking Spółki z o. o. prowadził Urząd Miasta Opola. W przypadku, gdy Urząd Miasta zwracał się do MZD z ewentualnymi zapytaniami lub prośbą o konsultację, takie działania pracownicy MZD podejmowali, konsultacje mogły odbywać się telefonicznie lub w trakcie bezpośrednich spotkań. W przypadku umowy między Gminą Opole a Zakładem Komunalnym Spółką z o. o. sytuacja wyglądała podobnie.*

(dowód: akta kontroli, str. 79-91, 127-150)

<sup>22</sup> Dalej: procedura w sprawie reklamacji. Poprzednio obowiązywało zarządzenie nr 15 Dyrektora MZD z dnia 22 czerwca 2009 r. *w sprawie procedury anulowania wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej, wystawianych przez kontrolerów SPP w Opolu.*

<sup>23</sup> Dalej: *procedura w sprawie windykacji.*

<sup>24</sup> Dalej: umowa z ZK.

<sup>25</sup> Dalej: Zakład lub Spółka.

W ramach umowy z ZK Miasto Opole zobowiązało tą Spółkę do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem SPP oraz poborem należności związanych z jej funkcjonowaniem, w tym w szczególności dotyczących: obsługi parkometrów poprzez podejmowanie czynności mających na celu zapewnienie ich sprawnego działania; zbierania, ochrony i konwoju środków pieniężnych zgromadzonych w parkometrach oraz w punktach kasowych; zapewnienia funkcjonowania elektronicznych form płatności za parkowanie w SPP, w tym za pośrednictwem urządzeń mobilnych oraz kart płatniczych; prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania hologramów abonamentów parkingowych; przekazywania na wskazany rachunek bankowy MZD wpływów ze SPP; sporządzania i przekazywania MZD odpowiednich sprawozdań finansowych, współpracy z MZD w zakresie egzekucji opłat parkingowych, tj. przekazywania wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej wraz z trzema zdjęciami zaparkowanego pojazdu.

(dowód: akta kontroli, str. 139-140)

Dyrektor, w okresie objętym kontrolą NIK, w ramach zapewnienia funkcjonowania SPP corocznie zawierał umowę o nadzór nad Programem SYSTEmEG, w ramach której wykonawca zobowiązany był do sprawowania nadzoru autorskiego nad programem do obsługi miejsc płatnego postoju, który obejmował: kontrolę i utrzymanie poprawności działania programu w środowisku sieciowym MZD, jego aktualizację związaną ze zmianą przepisów prawnych, modyfikację jego funkcji użytkowych, konsultacje z pracownikami MZD w zakresie bieżącego posługiwania się programem w zależności od potrzeb, aktualizowanie bazy danych adresowych urzędów skarbowych.

(dowód: akta kontroli, str. 151-165)

2. W ramach przygotowywania do przejścia funkcji administratora SPP, w dniu 17 września 2015 r. Zakład działając przez pełnomocnika zwrócił się do MZD z wnioskiem o uzgodnienie przedłożonego projektu lokalizacji parkometrów w SPP w Opolu. MZD nie zajął stanowiska w tej sprawie<sup>26</sup> wskazując, że parkometry należałoby uznać jako urządzenia techniczne związane z ruchem drogowym, dlatego też opinię nt. ich lokalizacji w pasie drogowym dróg publicznych powinien wydać organ zarządzający ruchem na drogach, tj. Prezydent Miasta Opola, w imieniu którego działa Komisja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego<sup>27</sup> przy Wydziale Infrastruktury i Gospodarki Komunalnej<sup>28</sup> Urzędu Miasta. Ostatecznie ITGK wydał pozytywną opinię dotyczącą ww. projektu.

(dowód: akta kontroli, str. 166-171, 181-192)

W okresie objętym kontrolą NIK dla obszaru SPP na zlecenie MZD opracowano dwa projekty oznakowania zatwierdzone przez ITGK, tj. projekt oznakowania poziomego strefy parkowania zatwierdzony<sup>29</sup> w dniu 14 kwietnia 2015 r. z terminem wprowadzenia nie później niż do dnia 14 kwietnia 2017 r. oraz projekt oznakowania strefy płatnego parkowania w Opolu<sup>30</sup> zatwierdzony<sup>31</sup> w dniu 19 lipca 2017 r. z terminem wprowadzenia nie późniejszym niż do dnia 19 lipca 2019 r. MZD poinformował<sup>32</sup> ITGK o wprowadzeniu z dniem 30 października 2017 r. stałej organizacji ruchu przewidzianej w projekcie oznakowania SPP z 2017 r. W sprawie opracowania projektu oznakowania SPP z 2017 r. przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił, że (...) Projektant uczestniczy w pracach

<sup>26</sup> Przy piśmie TP2.4125.1.2015 z dnia 25 września 2015 r.

<sup>27</sup> Dalej: Komisja.

<sup>28</sup> Dalej: ITGK.

<sup>29</sup> Zatwierdzenie nr 2/32/4/S/15

<sup>30</sup> Dalej: projekt oznakowania SPP z 2017 r.

<sup>31</sup> Zatwierdzenie nr ITGK.RDOM.7221.1.45.2017.

<sup>32</sup> Przy piśmie TE.4005.185.2007 z dnia 23 października 2017 r.

*Komisji przy ITGK w celu określenia zasad jakimi ma się kierować przy pracach nad projektem, tj. czy ma projektować tylko z zasadami ogólnymi bezpieczeństwa ruchu drogowego, czy według gradacji ważności oznakowania w dopuszczalnych granicach (np. podwyższyć znakiem dopuszczalną prędkość na terenie zabudowanym do 70 km/h lub wyeliminować znakiem D-40 Strefa zamieszkania możliwość parkowania poza wyznaczonymi miejscami) (...) Przedstawiciel MZD ma prawo zgłaszać wszelkie uwagi dotyczące przyjętych założeń i zasad ruchu drogowego dotyczących m.in. oznakowania poziomego i pionowego, zaprojektowanych rozwiązań technicznych na każdym posiedzeniu ww. Komisji.*

(dowód: akta kontroli, str. 196-230, 302-305)

*Projekt oznakowania SPP z 2017 r. zawierał elementy wskazane w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem<sup>33</sup>, tj. plan orientacyjny w skali 1:10 000 z zaznaczeniem dróg, których projekt dotyczy, plan sytuacyjny w skali 1:500 zawierający m.in. lokalizację istniejących oraz usuwanych znaków drogowych, zasady dokonywania zmian, opis techniczny zawierający charakterystykę drogi i ruchu na drodze, przewidywany termin wprowadzenia stałej organizacji ruchu oraz nazwisko i podpis projektanta, z wyjątkiem programu sygnalizacji i obliczenia przepustowości drogi (wskazanego w § 5 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia).*

*W sprawie programu sygnalizacji oraz obliczenia przepustowości dróg objętych SPP, na których umieszczono sygnalizację świetlną przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił, że przedmiotem opracowania ww. projektu nie była sygnalizacja świetlna znajdująca się na ulicach objętych obszarem SPP, z uwagi na to, że sygnalizacja świetlna w żaden sposób nie ma wpływu na organizację miejsc parkingowych w strefie. (...) Do każdej z tych sygnalizacji świetlnych znajdujących się na ulicach objętych SPP istnieje odrębny projekt zawierający dane wymagane § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach.*

(dowód: akta kontroli, str. 196-222, 309-338)

Poza ww. elementami w projekcie oznakowania SPP z 2017 r. wyznaczono również wymiary stanowisk postojowych, wskazano miejsca dla których niezachowana została odległość 10 m od skrzyżowań, przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że pomimo jej niezachowania zapewniona jest widoczność i taka organizacja ruchu nie powoduje utrudnień oraz zagrożeń w ruchu drogowym, wielkość projektowanych znaków drogowych oraz sposób ich ustawienia. Ponadto ww. projekt zawierał zestawienie wyznaczonych miejsc postojowych w SPP, w tym przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych lub zastrzeżonych dla innych użytkowników.

Całkowita liczba miejsc w SPP wskazana w ww. projekcie wynosiła 2 489 stanowisk, w tym 116 (ponad 4% ogólnej liczby miejsc) przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, co było zgodne z wymogiem wynikającym z art. 12a ust. 2 pkt 4 ustawy o drogach publicznych.

(dowód: akta kontroli, str. 196-222)

W toku kontroli NIK dokonano oględzin miejsc postojowych zlokalizowanych łącznie 20 odcinkach lub całych ulicach<sup>34</sup> oraz Rynku, Małym Rynku, Pl. Wolności

<sup>33</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 784.

<sup>34</sup> Oględziny zostały przeprowadzone na 13 ulicach położonych w strefie A (Książąt Opolskich na odcinku od Rynku do skrzyżowania z ul. Marii Konopnickiej, Katedralnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Książąt Opolskich do skrzyżowania z ul. Bronisława Koraszewskiego oraz na całej długości na ulicach: Marii Konopnickiej, Księdza Stefana Baldego, Kazimierza Malczewskiego, Jana Łangowskiego, Bronisława Koraszewskiego, Szpitalnej, Młyńskiej, Krawiecka, Vaclava Havla, Minorytów, Piastowskiej) i 7 ulicach położonych w strefie B (Luboszyckiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Ludwika Waryńskiego do skrzyżowania z ul. gen. Kazimierza Pułaskiego, gen. Władysława Andersa na odcinku od skrzyżowania z ul. gen. Józefa Dwernickiego do skrzyżowania

oraz Pl. św. Sebastiana objętych obszarem SPP w zakresie zgodności ich wyznaczenia znakami pionowymi i poziomymi określonymi w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia *w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków, znowelizowanego z dniem 14 lutego 2014 r.*

W wyniku oględzin stwierdzono, że miejsca do postoju pojazdów w SPP zostały oznakowane właściwymi znakami pionowymi i poziomymi oraz zgodnie z zasadami określonymi w ww. rozporządzeniu, z wyjątkiem miejsc zlokalizowanych na ulicach: Książąt Opolskich, Księdza Stefana Baldego, Szpitalnej, Vaclava Havla, Minorytów, Augustyna Kośnego, Piastowskiej oraz Pl. św. Sebastiana, Pl. Wolności oraz Rynku, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Stwierdzono też, że przy wjeździe do SPP znajdowały się znaki pionowe D-44 *Strefa płatnego parkowania*, na których umieszczono symbol graficzny parkometru, a pod napisem *Postój płatny* umieszczona była informacja o zakresie stosowania tego znaku, tj. że płatne parkowanie obowiązuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 17 oraz informacja *bilety w automatach parkingowych*. Pod znakiem D-18 *Parking* znajdowała się również tabliczka koloru zielonego z napisem *Strefa B* lub tabliczka koloru czerwonego z napisem *Strefa A*.

(dowód: akta kontroli, str. 231-261, 267-295)

Na dwóch odcinkach ulic, tj. na ul. Luboszyckiej od skrzyżowania z ul. gen. Kazimierza Pułaskiego do skrzyżowania z ul. Ludwika Waryńskiego przy budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej *Śródmieście* oraz na ul. Piastowskiej sposób wyznaczenia pasów postojowych powodował utrudnienia w ruchu pieszych, bowiem pozostawiona szerokość chodnika była mniejsza niż 1,5 m, tj. wbrew wymaganiom wynikającym z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*.

W przypadku pasa postojowego na ul. Luboszyckiej zlokalizowanego po prawej stronie jezdni (kierując się w stronę ul. Ludwika Waryńskiego) jego szerokość (liczona od linii wyznaczającej ten pas do krawędzi krawężnika chodnika) na całej długości (57 m) wynosiła 3,3 m. Tym samym przy założeniu minimalnej szerokości pasa postojowego (2 m) szerokość chodnika dla pieszych wynosiła 1,3 m. Również w przypadku pasa postojowego na ul. Piastowskiej zlokalizowanego po prawej stronie jezdni (kierując się w stronę ul. Zamkowej) szerokość pozostawionego dla pieszych chodnika była mniejsza od wymaganej, gdyż wynosiła 1 m.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *miejsca postojowe na ul. Luboszyckiej (...) zostały wyznaczone zgodnie z projektem oznakowania strefy płatnego parkowania (...) W zakresie pozostawienia 1 m chodnika na odcinku pasa postojowego na ul. Piastowskiej (...) istnieje możliwość korzystania przez pieszych z alternatywnego chodnika zlokalizowanego na deptaku kanału Młynówka bądź chodnika po drugiej stronie ulicy. Rozwiązanie takiego sposobu parkowania zostało przyjęte przez Komisję (...).*

Przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił natomiast, że *(...) w zakresie pozostawienia 1,3 m szerokości chodnika przy SP ZOZ Śródmieście istnieje możliwość korzystania przez pieszych z alternatywnych ciągów pieszych zlokalizowanych przy ww. chodniku, tj. na skwerze (parku z placem zabaw) oraz chodnika po przeciwnej stronie jezdni (bezpośrednio przy przychodni SP ZOZ Śródmieście).*

W przypadku pozostałych ulic poddanych oględzinom nie stwierdzono wyznaczenia pasa przeznaczonego do postoju pojazdów o szerokości mniejszej niż 2 m lub

---

z ul. Ludwika Waryńskiego, Augustyna Kośnego na odcinku od skrzyżowania z ul. Katowicką do skrzyżowania z ul. Jana Matejki oraz na całej długości na ulicach: gen. Kazimierza Pułaskiego, gen. Józefa Dwernickiego, Księcia Józefa Poniatowskiego, gen. Józefa Zajączka).

w sposób ograniczający ruch pieszych chodnikiem (tj. o szerokości mniejszej niż 1,5 m).

(dowód: akta kontroli, str. 238, 267-268, 272-275, 283, 296-305, 344-349)

Na czterech odcinkach ulic, tj. na ul. Kazimierza Malczewskiego, ul. Jana Łangowskiego, ul. Książąt Opolskich oraz ul. gen. Józefa Zajączka wyznaczone pasy postojowe zlokalizowane były w odległości mniejszej niż 10 m od skrzyżowania lub na skrzyżowaniu, wbrew wymaganiom wynikającym z art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*. I tak:

- na ul. Kazimierza Malczewskiego jeden z pasów postojowych zlokalizowano przy skrzyżowaniu z ul. Krupniczą, a drugi przy skrzyżowaniu z Pl. św. Sebastiana – w odległości mniejszej niż 10 m od tych skrzyżowań;
- na ul. Jana Łangowskiego początek pierwszego pasa postojowego został wyznaczony w odległości 4 m od skrzyżowania z Pl. św. Sebastiana;
- na ul. Książąt Opolskich na odcinku od Rynku do skrzyżowania z ul. Katedralną koniec jednego z pasów postojowych wyznaczono w odległości 1 m od skrzyżowania z ul. Krupniczą, a początek drugiego w odległości 5 m od tego skrzyżowania;
- na rondzie przy skrzyżowaniu ul. gen. Józefa. Zajączka z ul. gen. Władysława Andersa wyznaczono trzy miejsca parkingowe.

Powyższe rozwiązania zostały przewidziane w projekcie organizacji ruchu zaakceptowanym przez Komisję.

W sprawie niezachowania odległości ww. pasów postojowych od skrzyżowań Przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił, że w przypadku miejsc postojowych zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 10 m od skrzyżowań, w tym objętych oględzinami NIK wskazanymi w projekcie, jego autor uzasadnił prawidłowość przyjętych w tym zakresie rozwiązań na jednym z posiedzeń ww. Komisji (...). W przypadku gdy takie miejsca postojowe wyznaczane są na ulicach jednokierunkowych o mniejszym natężeniu ruchu takie rozwiązania są akceptowalne przez zarządcę dróg, tj. MZD w Opolu (...) MZD w Opolu przyjęło rozwiązanie zaproponowane przez projektanta, który wprowadzając oznakowanie poziome w tym miejscu<sup>35</sup> zmienił zastosowanie zasady ogólnej ruchu drogowego zabraniającej parkowania w rejonie skrzyżowań ulic. Chodnik na wysepce, na której zlokalizowane są miejsca parkingowe nie jest użytkowany przez pieszych (wysepka otoczona z każdej strony ulicą). Ruchu kołowy na tym skrzyżowaniu jest o słabym natężeniu, tak samo jak ruch pieszych, tym samym przyjęcie takiej lokalizacji miejsc parkingowych uznano za zasadne. Nie mniej jednak MZD w Opolu zamierza zwrócić się do zarządcy ruchu i projektanta o rozpatrzenie ww. kwestii, tj. przedmiotowej lokalizacji miejsc parkingowych.

W przypadku pozostałych pasów postojowych poddanych oględzinom nie stwierdzono ich wyznaczenia w odległości mniejszej niż 10 m od skrzyżowań lub przejść dla pieszych, z wyjątkiem pasa postojowego zlokalizowanego na ul. Książąt Opolskich przy skrzyżowaniu z ul. Katedralną, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli, str. 231-239, 263-274, 278, 302-305)

Wszystkie stanowiska postojowe przeznaczone dla osób niepełnosprawnych zostały oznakowane tabliczkami T-29<sup>36</sup>, jak również znakami poziomym P-24 *Miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej* barwy niebieskiej, z wyjątkiem miejsc postojowych zlokalizowanych na ul. Kazimierza Malczewskiego oraz ul. Augustyna Kośnego, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

<sup>35</sup> Na rondzie przy skrzyżowaniu ul. gen. Józefa Zajączka z ul. gen. Władysława Andersa.

<sup>36</sup> Informującą o przeznaczeniu tego miejsca dla pojazdu samochodowego uprawnionej osoby niepełnosprawnej.

Ponadto żadne stanowisko postojowe przeznaczone dla osób niepełnosprawnych nie zostało wyznaczone znakiem poziomym P-20 Koperta, o którym mowa w pkt 5.2.6 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków.

Miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych ze sposobem parkowania pojazdu prostopadle lub skośnie do krawężnika zostały wyznaczone zgodnie z wymiarami określonymi w ww. rozporządzeniu. W przypadku takich miejsc ze sposobem parkowania pojazdu równolegle do krawężnika ich szerokość wynosiła od 2,0 m do 2,5 m, tj. nie została zachowana minimalna szerokość określona w ww. rozporządzeniu na co najmniej 3,6 m.

W powyższej sprawie przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił, że zgodnie z zapisami rozporządzenia (...) sposób wyznaczenia miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych jest możliwy przy zastosowaniu jedynie znaku P-24 Miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej, tym samym nie zgłaszano uwag projektantowi o konieczności zastosowania również oznakowania P-20 Koperta w celu wyznaczenia takiego miejsca postojowego. We wszystkich przypadkach takich miejsc postoju całego pojazdu na jezdni równolegle do krawężnika, gdzie miejsce wysiadania/wsiadania do/z pojazdu z lewej lub prawej strony nie jest ograniczone postojem innych pojazdów dopuszczono możliwość wyznaczenia takich miejsc na szerokość 2,3 m. Z uwagi na warunki terenowe i przy uwzględnieniu szerokości 3,6 m wskazanej w ww. rozporządzeniu, nie byłoby możliwości wyznaczenia takich miejsc w ilości wymaganej odpowiednimi przepisami prawa o ruchu drogowym, tj. nie mniej niż 4% ogólnej liczby miejsc postojowych zlokalizowanych w SPP w Opolu. Za niesprzyjające warunki terenowe uniemożliwiające wyznaczenie szerokości miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych w wymiarze 3,6 m należy rozumieć niedostateczną łączną szerokość jezdni i chodnika, która przy wyznaczeniu miejsca postojowego o szerokości 3,6 m uniemożliwi zarówno pozostawienie miejsca na chodniku o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m oraz wymaganej szerokości pasa ruchu w przedziale od 2,5 m do 3,5 m (w zależności od odpowiedniej klasy drogi oraz przeznaczenia jej dla ruchu jedno lub dwukierunkowego) w przepisach rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (...). W przypadku gdy jednak łączna szerokość jezdni i chodnika umożliwiłaby wyznaczenie miejsca postojowego dla niepełnosprawnych w wybranym miejscu, to jednak nie stosuje się zmiany sposobu parkowania pojazdów dla tego odcinka drogi, tj. sposobu parkowania równolegle częściowo na chodniku i na jezdni dla osób niepełnosprawnych oraz równolegle do krawędzi chodnika dla pozostałych uczestników ruchu drogowego, co wymagałoby zastosowania nadmiernej ilości tabliczek T-30 wskazujących na sposób parkowania pojazdów, a każdy słupek znaku usytuowany na chodniku stanowi barierę w poruszaniu się pieszych, a w szczególności osób słabo lub niedowidzących.

(dowód: akta kontroli, str. 231-239, 267-274, 302-305)

W przypadku 6 spośród 20 stanowisk postojowych zlokalizowanych na ulicach Marii Konopnickiej, Bronisława Koraszewskiego, Szpitalnej, Minorytów oraz na Pl. św. Sebastiana wyznaczenie ich szerokości w wymiarze 3,6 m<sup>37</sup> umożliwiłoby pozostawienie minimalnej szerokości pasa ruchu drogowego dla danej kategorii jezdni określonej w § 15 ust. 1 pkt 5-6 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie<sup>38</sup>.

<sup>37</sup> W przypadku Placu Św. Sebastiana przy zmianie sposobu parkowania.

<sup>38</sup> Dz. U. z 2016 r. poz. 124.

W sprawie zgłaszania uwag dotyczących wyznaczenia ww. miejsc postojowych przedstawiciel MZD w Komisji działającej przy ITGK wyjaśnił, że w wyznaczaniu wymiarów stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych na początkowym etapie opracowania projektu na pracach Komisji przyjęto założenia ujednociające wymiary wszystkich stanowisk w strefie (...) Zmiana szerokości miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych z 2,3 m na 3,6 m spowodowałaby zakłócenie ruchu pojazdów poprzez zmuszanie kierowców do omijania takiego miejsca lub w przypadku zaparkowania pojazdu w takim miejscu istniałoby ryzyko najechania na taki pojazd przy niezachowaniu należytej ostrożności przez innych uczestników ruchu drogowego (...) Natomiast w przypadku miejsca postojowego na ul. Minorytów przy bibliotece miejskiej MZD i na Pl. św. Sebastiana MZD zwróci się do projektanta i zarządcy ruchu z wnioskiem o wyznaczenie pełnowymiarowego miejsca dla osób niepełnosprawnych (...) W przypadku miejsc na ul. Piastowskiej wyznaczenie pełnowymiarowego miejsca poza zagrożeniami wymienionymi poprzednio spowodowałoby również konieczność zmiany dotychczasowej organizacji ruchu na tej ulicy poprzez przesunięcia osi jezdni, co spowoduje zmuszanie kierujących pojazdami do zmiany kierunku jazdy. MZD zwróci się do projektanta i zarządcy ruchu z wnioskiem o likwidację tych miejsc z równoczesnym przeniesieniem ich do zatoki postojowej przy Instytucie Śląskim, co umożliwi wyznaczenie pełnowymiarowych stanowisk przy zachowaniu dotychczasowej ogólnej liczby w SPP.

(dowód: akta kontroli, str. 306-310)

W trakcie oględzin ustalono, że wszystkie parkomaty zlokalizowane przy ulicach na których prowadzone były oględziny były sprawne, zawierały czytelne informacje o sposobie i warunkach korzystania tj. cennik opłat parkingowych był zgodny z cennikiem ustalonym w uchwale w sprawie ustalenia SPP z 2015 r., a zapłata mogła być dokonywana gotówką (bez możliwości wydania reszty) lub za pomocą telefonu komórkowego oraz kart płatniczych. Parkomaty wymagały wpisania numeru rejestracyjnego pojazdu, a także wskazywały numery telefonów biura SPP. Na parkomatach nie umieszczono informacji adresowych o siedzibie i pełnej nazwie organu gromadzącego dane osobowe (w postaci numerów rejestracyjnych pojazdów), celu zbierania tych danych, prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, tj. wynikających z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych<sup>39</sup> w zakresie przetwarzania danych w postaci numerów rejestracyjnych pojazdów.

Uwagi dotyczące  
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że MZD nie podejmował działań w celu wyegzekwowania od Zakładu zamieszczenia na parkomatach ww. informacji.

W sprawie zobowiązania kierowców do wpisywania numeru rejestracyjnego pojazdu w celu otrzymania biletu parkingowego oraz zaniechania umieszczenia na parkomatach ww. informacji Dyrektor wyjaśnił, że stosowane rozwiązanie wymogu wprowadzenia numeru rejestracyjnego przy zakupie biletu parkingowego przede wszystkim służy systemowi polegającemu na przyznaniu korzystającym ze strefy płatnego parkowania z piętnastu bezpłatnych minut parkowania (...) Ponadto jak wynika ze statystyk wprowadzenie wymogu wprowadzania numeru rejestracyjnego podczas wnoszenia opłaty, przy jednoczesnym wprowadzeniu biletów zerowych, zmniejszyło o połowę liczbę wniosków reklamacyjnych. Wynika z powyższego, że przed wprowadzeniem wymogu dochodziło do wprowadzenia w błąd tut. Zarządu, w celu uniknięcia obowiązku wniesienia opłaty (przedstawiano bilety, które mogły być wykupione na inny pojazd) co przyczyniało się do uszczuplenia dochodów gminy oraz mniejszej rotacji na miejscach postojowych. Uprawnienie do

<sup>39</sup> Dz. U. z 2016 r. poz. 922.

przetwarzania danych w tym zakresie tut. Zarząd wywodzi z art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Wymóg wprowadzania numeru rejestracyjnego przy wnoszeniu opłaty parkingowej jest niezbędny do zweryfikowania, czy konkretny bilet został wykupiony na konkretny pojazd o numerze rejestracyjnym (...) tut. Zarząd stoi na stanowisku, iż numery rejestracyjne pojazdu nie są danymi osobowymi w brzmieniu ww. uchwały. Po pierwsze informacje muszą dawać możliwość identyfikacji osoby fizycznej, numer rejestracyjny nie daje takiej możliwości, gdyż liczba ich rodzajów np. zwyczajne, tymczasowe, indywidualne, zabytkowe, dyplomatyczne, tymczasowe badawcze, nowe oraz stare (czarne), zagraniczne nie odnosi się tylko i wyłącznie do osób fizycznych (...) Numery rejestracyjne w żaden sposób nie wiążą się z konkretną osobą fizyczną, gdyż pojazd jest ruchomością, która dosyć często zmienia właściciela a nowi jak i poprzedni właściciele nie wypełniają obowiązku wyrejestrowania oraz zarejestrowania zbytego lub kupionego pojazdu. Dodatkowo uzyskanie informacji na temat właściciela pojazdu tj. określenie tożsamości osoby, wymaga nadmiernych kosztów, czasu lub działań. MZD w Opolu, otrzymuje dane osobowe na podstawie art. 80c ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, który ogranicza dostępność do danych zgromadzonych w ewidencji i udostępnia się je, tylko gdy są one niezbędne do realizacji ustawowych zadań ściśle wymienionym podmiotom. Wobec powyższego wprowadzenie numeru rejestracyjnego przy wykupieniu biletu nie daje możliwości tut. Zarządowi do pobrania danych właściciela. Taka możliwość dopiero powstaje, gdy osoba nie opłaciła postoju w SPP, a kontroler wystawił wezwanie do zapłaty opłaty dodatkowej (z mocy prawa).

(dowód: akta kontroli, str. 238, 252, 274, 369-374)

Opis stanu  
faktycznego

3. Za kontrolę wnoszenia opłat za postój w SPP, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o drogach publicznych odpowiedzialny był administrator SPP. W przypadku braku wniesienia ww. opłaty administrator SPP uprawniony był, zgodnie z § 6 ust. 3 uchwały w sprawie ustalenia SPP z 2015 r. do wystawienia zawiadomienia informującego o obowiązku zapłaty opłaty dodatkowej, o której mowa w art. 13f ust. 1 ww. ustawy oraz do przekazywania MZD informacji w tym zakresie. W latach 2014-2017 (do 13 grudnia) zostało wystawionych łącznie 159 685 wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej, a ich liczba zmniejszała się każdego roku, gdyż wynosiła odpowiednio: 53 264 (w 2014 r.), 39 799 (w 2015 r.), 36 175 (w 2016 r.) oraz 30 447 (do 13 grudnia 2017 r.). Spośród wszystkich wystawionych wezwań opłaconych w terminie 30 dni od dnia ich wystawienia, przewidzianym w § 7 ust. 2 ww. uchwały, zostało łącznie 66 674 na kwotę 1 469 587,49 zł, co stanowiło 41,8% wszystkich wystawionych wezwań. Spośród tych wezwań, opłaconych w terminie 14 dni od dnia ich wystawienia przewidzianym w § 7 ust. 3 ww. uchwały<sup>40</sup> zostało łącznie 60 011, co stanowiło 90% wszystkich opłaconych wezwań.

(dowód: akta kontroli, str. 21, 128-129, 140, 861)

MZD wobec kierujących, którzy nie uiszcili opłaty dodatkowej, podejmował działania mające na celu rozpoczęcie egzekucji w postaci wystawiania upomnień do uregulowania należności oraz tytułów wykonawczych na podstawie odpowiednio art. 15 § 1 oraz art. 26 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jednak przy wystawianiu zarówno upomnień, jak i tytułów wykonawczych nie przestrzegano zapisów procedury w sprawie windykacji w zakresie terminów ich wystawiania, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. W wyniku wystawionych upomnień i tytułów wykonawczych opłaconych zostało łącznie 33 691 wezwań na kwotę 1 344 983,69 zł, co stanowiło 21,1% wszystkich

<sup>40</sup> Opłata dodatkowa ulegała obniżeniu do kwoty 20 zł w przypadku, gdy zostanie ona uiszczona w terminie do 14 dni od dnia wystawienia zawiadomienia informującego o obowiązku zapłaty opłaty dodatkowej.

wystawionych wezwań.

(dowód: akta kontroli, str. 861)

Spośród 35 238 nieopłaconych lub częściowo opłaconych wezwań 22 105 zostało objętych upomnieniami lub tytułami wykonawczymi, a najczęstszym powodem zaniechania podjęcia działań mających na celu rozpoczęcie egzekucji był brak możliwości ustalenia właściciela pojazdu posiadającego zagraniczne numery rejestracyjne. W latach 2014-2017 (do dnia 12 grudnia) nie opłacono 7 839 wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej na łączną kwotę 313 560 zł dotyczących takich pojazdów. Ponadto MZD nie podejmował działań mających na celu rozpoczęcie egzekucji wobec osób/podmiotów posiadających zagraniczny adres zamieszkania/siedziby, co ustalono na podstawie próby 14 wezwań<sup>41</sup> (wobec których następnie nie wystawiono upomnień) oraz ośmiu doręczonych upomnień<sup>42</sup> (wobec których następnie nie wystawiono tytułów wykonawczych).

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że MZD nie ma możliwości wystawiania upomnień na zagraniczne pojazdy, gdyż nie ma możliwości pozyskania danych adresowych właścicieli pojazdów zagranicznych (CEPiK rejestr krajowy). Ponadto nawet gdyby posiadał takie dane nie ma możliwości przeprowadzenia skutecznej egzekucji, gdyż zgodnie z art. 40d ust. 2 ustawy o drogach publicznych opłata dodatkowa /art. 13f/ podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Ponadto zagraniczny tytuł wykonawczy może wystawić tylko centralne biuro łącznikowe zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych<sup>43</sup> (...) W związku z powyższym nie ma możliwości wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego z tytułu opłaty dodatkowej wobec obcokrajowców oraz rodaków mieszkających na stałe poza granicami kraju i nie posiadających zameldowania na terytorium RP. Niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym nie mieszczą się w zamkniętym katalogu wierzytelności ujętych w w/w ustawie. Jednocześnie informujemy, iż tut. Zarząd występował z zapytaniem do Biura Wymiany Informacji Podatkowych w Koninie i otrzymał zbieżną z przedstawioną tezą odpowiedź (...). Jeżeli chodzi o wysłane upomnienia tut. Zarząd sporadycznie wysłał kilka listów poleconych na zagraniczne adresy zobowiązanych, jednakże otrzymanie listu nie wymogło na zobowiązanych chęci uregulowania obowiązku. Z uwagi na koszty przesyłki /ok. 20 zł za jeden list polecony/ tut. Zarząd zaprzestał tych praktyk.

(dowód: akta kontroli, str. 631-651, 702-723, 861)

W latach 2014-2017 (do dnia 13 grudnia) anulowanych zostało łącznie 24 082 wezwań, co stanowiło 15,1% wszystkich wystawionych wezwań, w wyniku pozytywnie rozpatrzonych reklamacji kwestionujących zasadność ich wystawienia. Najczęstszymi powodami<sup>44</sup> uznania reklamacji było: a/ posiadanie przez kierujących ważnego biletu parkingowego, w tym wykupionego w ciągu 7 min. od wystawienia wezwania (16 068 anulowanych wezwań), b/ ważnego abonamentu miesięcznego lub mieszkańca (4 568), c/ ważnej karty parkingowej osoby niepełnosprawnej (752), d/ uiszczenie opłaty przez system płatności mobilnych, w tym w ciągu 2 min. od wystawienia wezwania (576), e/ wystawienie wezwania na pojazdy zwolnione z ponoszenia opłaty za postój w SPP, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy

<sup>41</sup> Dotyczy wezwań nr: 895767, 898371, 900347 (za 2014 r.), 914338, 920596, 939754, 948854, 946256 (za 2015 r.), 110122, 130761, 151733, 144412, 143939 (za 2016 r.) oraz 180062 (za 2017 r.)

<sup>42</sup> Dotyczy upomnień nr 8975, 8974, 11641, 12682, 12681, 12679 wystawionych w 2015 r. oraz nr 1418, 1419 wystawionych w 2016 r.

<sup>43</sup> Dz. U. poz. 1289 ze zm.

<sup>44</sup> W okresie 2014-2017 (do 31 października).

*o drogach publicznych (887) lub na pojazdy zaparkowane na miejscach niewyznaczonych oznakowaniem poziomym (64).*

*(dowód: akta kontroli, str. 475, 861)*

Zgodnie z § 8 ust. 1 uchwały w sprawie ustalenia SPP z 2015 r. kierujący lub właściciel pojazdu kwestionujący zasadność zawiadomienia o obowiązku zapłaty opłaty dodatkowej może złożyć reklamację do Dyrektora.

Jak wskazują sądy administracyjne m.in. Naczelny Sąd Administracyjny (w wyrok z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt I OSK 1979/16), w przypadku kwestionowania istnienia obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej, to organ egzekucyjny rozpatruje zaskarżenie i przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

MZD nie informował ani Prezydenta Miasta Opola ani też Przewodniczącą Rady Miasta Opola, że ustalony w uchwale w sprawie ustalenia SPP z 2015 r. tryb składania i rozpatrywania reklamacji nie mieści się w zakresie ustawowego upoważnienia MZD do decydowania o zasadności zapłaty opłaty dodatkowej przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego w administracji.

W sprawie rozpatrywania składanych reklamacji Dyrektor wyjaśnił, że (...) czynności windykacyjne podejmowane są wyłącznie w przypadkach, w których powstał obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej. W praktyce występują przypadki, gdy wezwania do zapłaty są wystawione a użytkownik uiszczył wymaganą opłatę lecz kontroler nie widział dowodu uiszczenia opłaty lub dany pojazd jest zwolniony z obowiązku uiszczania opłaty za parkowanie w strefie płatnego parkowania z mocy ustawy lub upomnienie zostało wystawione na osobę właściciela pojazdu a faktycznym użytkownikiem jest inna osoba (...) Zgodnie z treścią art. 67 § 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych<sup>45</sup> do opłat dodatkowych znajdują zastosowanie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, które zobowiązują organy do prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do jego uczestników do władzy publicznej, a zgodnie z ogólną zasadą postępowania egzekucyjnego w administracji wyrażoną w art. 7 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie stosuje się środków egzekucyjnych jeśli obowiązek został wykonany albo stał się bezprzedmiotowy. Skoro zatem organ administracyjny znajduje się w posiadaniu dowodów wskazujących na wykonania obowiązku lub ustawowego zwolnienie z obowiązku nie jest celowym wystawianie tytułów wykonawczych. Zatem sama czynność „rozpoznania reklamacji” jest elementem subsumpcji, czyli ustalania stanu faktycznego i odniesienia go do obowiązującej normy prawnej czyli treści art. 13f ust. 1 (ustawy o drogach publicznych). Samo anulowanie wezwania do zapłaty jest czynnością techniczną, która w dokumentacji potwierdza jedynie fakt, iż obowiązek uiszczenia opłaty za parkowanie w strefie płatnego parkowania został przez użytkownika wykonany lub pojazd jest ustawowo zwolniony z obowiązku uiszczania opłaty zaparkowania w strefie płatnego parkowania. Co zdaniem tegoż Zarządu powoduje, że nie powstaje obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej a zastosowanie środka egzekucyjnego jest niedopuszczalne. Prowadzenie czynności windykacyjnych oraz w dalszej kolejności kierowanie sprawy w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji do organu egzekucyjnego jest konieczne w przypadkach, gdy osoba nie dokonała uiszczenia opłaty lub wniosła ją w sposób niezgodny z uchwałą Rady Miasta Opola dot. SPP. Koszty egzekucyjne oraz koszty samego postępowania windykacyjnego są niewspółmierne do wysokości obowiązku, dlatego w oczywistych przypadkach nie istnienia obowiązku prowadzenie egzekucji byłoby działaniem zbyt rygorystycznym i nieuwzględniającym interesu publicznego oraz indywidualnych interesów stron, gdyż z zasady organ odwoławczy w takim przypadku przychylił się do stanowiska odwołujących się od postanowień w sprawie

<sup>45</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

zarzutów w postępowaniu egzekucyjnym w administracji. (...) Wystawianie tytułów wykonawczych oraz wszczynanie postępowania egzekucyjnego w przypadkach, gdy znany jest organowi stan faktyczny, który nie daje innej możliwości jak tylko uwzględnieniem zarzutów jest bezcelowe. Przeciąganie spraw do etapu postępowania egzekucyjnego narażałoby strony na niepotrzebne koszty i skutkowałoby wydłużeniem całego postępowania. Fakt wystawienia błędnego wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej nie może być traktowane jako postępowanie administracyjne, gdyż postępowanie administracyjne zaczyna się w momencie rozpatrywania zarzutów przez wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego. Przepisy prawa materialnego nie odnoszą się etapu wcześniejszego poprzedzającego wystawienie tytułu wykonawczego. Dlatego ustalenie stanu faktycznego spraw związanych z opłatą dodatkową dokonuje się analogicznie do przepisów procesowych (...) Zgodnie z § 8 przedmiotowej uchwały, który przewiduje rozpatrywanie reklamacji i powierza obowiązek wykonania tego Dyrektorowi MZD, wobec powyższego uznano, że przytoczony przepis nie jest sprzeczny z powszechnie obowiązującym systemem prawnym. Potwierdzeniem, że uchwał jest wolna od wad jest fakt, że przed uchwaleniem projekt uchwały wymaga opinii specjalistów z dziedziny prawa w tym zakresie, czym zajmował się Urząd Miasta Opola (Wydział Prawny), ponadto ogłoszony akt w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego musiał być poddany kontroli zarządczej Wojewody Opolskiego. Cały ten proces legislacyjny utwierdził tu. Zarząd, że przepisy przedmiotowej uchwały nie mogą być wadliwe.

(dowód: akta kontroli, str. 475, 485-492, 861)

W wyniku sprawdzenia dokumentacji 120 uznanych reklamacji złożonych w okresie od dnia 7 marca 2016 r. do dnia 11 października 2017 r. stwierdzono, że w ramach postępowań reklamacyjnych nie tylko uznawano za uzasadnione odstąpienie od egzekucji w przypadkach, gdy kierowca wykazał wniesienie opłaty, ale również anulowano wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej, tj. m.in.:

- cztery, za postój pojazdu na ul. Podgórznej (objętej Strefą Płatnego Parkowania), tj. wezwania: nr 158233 z dnia 22 marca 2017 r., nr 138901 z dnia 19 maja 2017 r., nr 137570 z dnia 1 marca 2017 r. oraz nr 149424 z dnia 23 lutego 2017 r. w sytuacji gdy do złożonych reklamacji przedłożono bilety parkingowe odpowiednio o numerze: 00017607/P/BNE, 00030596/P/TUE, 00012966/P/FBN oraz 00011465/P/ZKV, na których wskazano, że bilet jest ważny tylko na parkingu przy Pl. Mikołaja Kopernika (tj. wyłącznego z SPP z dniem 1 stycznia 2017 r.);

- trzy<sup>46</sup> z powodu błędnie wpisanego numeru rejestracyjnego pojazdu na bilecie parkingowym;

- jedno wezwanie nr 129623 z dnia 27 lipca 2017 r. z tytułu zaparkowania pojazdu w strefie A (ul. Stanisława Dubois) w sytuacji gdy do reklamacji przedłożono wykupiony bilet parkingowy uprawniający do postoju pojazdu w strefie B, a zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 6 uchwały w sprawie ustalenia SPP z 2015 r. bilet parkingowy wykupiony dla strefy B traci ważność w strefie A;

- jedno wezwanie nr 160274 z dnia 3 marca 2016 r. wystawione o godz. 16.21 w sytuacji gdy do reklamacji przedłożono łącznie 5 biletów parkingowych wykupionych w dniu 2 marca 2016 r. i uprawniających do postoju pojazdu do dnia 3 marca do godz. 9.09.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że wezwania zostały potraktowane jako awaria parkomatu, tj. strony nie z własnej winy nie mogły wykupić biletu parkingowego z uwagi na brak w pobliżu czynnego parkomatu. Najbliżej ul. Podgórznej (wszystkie wezwania z tej ulicy) są trzy parkomaty, które są ulokowane poza obszarem widoczności z przedmiotowego miejsca (...) Dowodem

<sup>46</sup> 190787, 127703 oraz 118656.

*dobrych intencji stron było opłacenie postojów w parkometrach, które nie należały do SPP (choć wyglądały tak samo inny kolor, administrowane są przez Zakład Komunalny Spółkę z o.o. w Opolu). Po kilku zdarzeniach w przedmiotowej lokalizacji został zamontowany nowy parkometr na ulicy Podgórznej. Wezwania (...) zostały anulowane po przedstawieniu dowodu wniesienia wpłaty opłaty za postój w SPP. Niezgodności w nr rejestracyjnych wynikały z rozlgnięcia w pierwszym przypadku został źle wpisany numer rejestracyjny polegający na pominięciu oznaczenia (DEL), w drugim osoba korzystała z pojazdy zastępczego /wynajętego/ i z przyzwyczajenia wykupiła postój na wprowadzony w systemie aplikacji mobilnej nr rej. własnego pojazdu. (...) Reklamacja została omyłkowo uznana, gdyż pracownik nie zwrócił uwagi na fakt, z której strefy pochodzi bilet. Przyczyną tego było najprawdopodobniej wydrukowanie kopii na drukarce monochromatycznej (brak kolorów – bilety w tle mają znaki parkingu, które w strefie A mają kolor czerwony a w strefie B zielony). Anulowano wezwanie, gdyż strona wniosła opłatę za postój w SPP na 5 dni, z uwagi na sprawność motoryczną niektórych kierujących przy uiszczaniu opłaty za większość ilość dni, dochodzi do sytuacji, w której parkometr przechodzi w stan uspienia (po 30 sek. od wrzucenia monety) i rozpoczęta transakcja zostaje anulowana a pieniądze zwrócone do komory zwrotów. Mniej sprawni korzystający ze SPP płacą za dłuższy postój w przedstawiony w sprawie sposób. Z uwagi na fakt, że bilety zostały wykupione w tym samym czasie tut. Zarząd uznał, że opłata była uiszczona i anulował wezwanie.*

*(dowód: akta kontroli, str. 475-481, 485-492, 517-525, 583-588, 599-604, 861, 918-920)*

Podejmowane przez MZD działania mające na celu zapewnienie dokonywania przez kontrolerów Zakładu rzetelnej weryfikacji wniesienia opłaty za postój pojazdu w SPP do 7 min. od rozpoczęcia postoju, a w konsekwencji ograniczenie przypadków kwestionowania zasadności wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej, wystawianych przed upływem ww. okresu nie były w pełni skuteczne.

Sprawdzenie dokumentacji 120 uznanych reklamacji złożonych w okresie od dnia 7 marca 2016 r. do dnia 11 października 2017 r. wykazało, że w 67 (55,8%) przypadkach powodem uznania reklamacji było przedłożenie ważnego biletu wykupionego w ciągu 7 min. od daty wystawienia zawiadomienia o obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej. Szczegółowa analiza przypadków anulowania opłat wykazała, że kontrolujący nie dokumentowali okresu postoju pojazdu bez wniesienia opłaty. Ograniczono się do wykonania trzech fotografii pojazdu, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 lit. m umowy z ZK, tj. jednym zdjęciem z lokalizacji w SPP, datą i godziną nieopłaconego postoju oraz dwoma zdjęciami przedstawiającymi przednią szybę pojazdu, za którą powinno być umieszczone potwierdzenie dokonanie opłaty parkingowej za nieopłacone parkowanie. Powyższa dokumentacja zdjęciowa uniemożliwia w sposób jednoznaczny wskazanie, że pojazd bez uiszczenia stosownej opłaty zaparkowany był przez okres przekraczający 7 min.

W powyższych sprawach Kierownik Działu ES wyjaśnił, że (...) *problemem pojawiającym się przy rozpatrywaniu reklamacji były braki biletów za przednią szybą pojazdów i w tej kwestii podjęto działania polegające m.in. na kontaktach z firmą odpowiedzialną za system obsługujący parkometry, których efektem było umożliwienie sprawdzenia przez kontrolujących czy na dany pojazd został wykupiony bilet parkingowy w parkomacie (wcześniej taka możliwość dotyczyła tylko płatności mobilnych). Ponadto często informowano Biuro SPP w zakresie niewystawiania wezwań w przypadku parkowania pojazdu na nieoznakowanych miejscach. Również zwracano uwagę na potrzebę sporządzania rzetelnej dokumentacji zdjęciowej wskazującej na lokalizację pojazdu w SPP oraz przedniej szyby samochodu, za którą powinno być umieszczane bilety parkingowe, gdyż zdarzały się przypadki nieczytelności tych zdjęć, co przy uwzględnianiu reklamacji*

ma zasadnicze znaczenie. Natomiast w przypadku zminimalizowania liczby reklamacji związanych z wykupionym biletem w ciągu 7 min. najprostszym sposobem byłoby wskazanie informacji na wzorze wezwania o treści, że w przypadku zakupu biletu w ciągu 7 min. od wystawienia wezwania, jest anulowane automatycznie bez potrzeby składania reklamacji, tzn. przy transmisji wezwań z urządzeń Casio (kontrolnych) do SYSTEmEG weryfikowano by z bazą wykupionych biletów raporty o bezzasadnie wystawionych wezwaniach. W 2018 r. zostaną podjęte działania po konsultacjach z firmami informatycznymi m.in. w ww. zakresie w celu minimalizacji wystawionych wezwań do zapłaty dodatkowej (...) podczas rozpatrywania reklamacji na wystawione wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej, co do których przedstawiano bilety parkingowe wykupione do 7 min. od wezwania, MZD nie informował Zakładu o skali rozpatrywanych reklamacji, gdyż uznano, że jest to sytuacja naturalnie występująca przy takiej konstrukcji przepisu § 6 ust. 1 uchwały w sprawie ustalenia SPP z 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 19-20, 140, 476-481, 527, 532, 535, 539, 543, 547, 552, 555-556, 560, 564-565, 568-569, 572, 576, 582, 918-920)

Opis stanu faktycznego

4. Łączna wysokość wpływów z tytułu opłat pobranych za parkowania w SPP, w tym opłat dodatkowych określonych odpowiednio w art. 13 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 13f ust. 1 ustawy o drogach publicznych w latach 2014–2017 (do dnia 30 listopada) wyniosła 21 423 150,38 zł, w tym 5 594 271,43 zł (w 2014 r.), 5 613 802,25 zł (w 2015 r.), 5 802 195,98 zł (w 2016 r.) oraz 4 412 880,72 zł (do dnia 30 listopada 2017 r.). Z powyższych kwot wpływy<sup>47</sup> z tytułu opłat za parkowanie w SPP wyniosły odpowiednio: 4 308 556,74 zł (w 2014 r.); 4 440 507,71 zł (w 2015 r.); 4 672 475,61 zł (w 2016 r.) i 3 606 777,24 zł (do dnia 30 listopada 2017 r.), a wpływy z opłat dodatkowych wyniosły odpowiednio: 1 285 714,69 zł (w 2014 r.); 1 173 294,54 zł (w 2015 r.); 1 129 720,37 zł (w 2016 r.) i 806 103,48 zł (do dnia 30 listopada 2017 r.). Ponadto MZD w ww. okresie uzyskał łączną kwotę 482 594,28 zł z tytułu zwrotu kosztów upomnień do uiszczenia zapłaty opłaty dodatkowej.

(dowód: akta kontroli, str. 862-892)

Spośród 125<sup>48</sup> zainstalowanych parkomatów w SPP najwyższe wpływy z opłat za postój w SPP zarejestrowano:

- w 2016 r. – z parkomatów zlokalizowanych przy: a/ pl. Mikołaja Kopernika, w łącznej kwocie 779 988,50 zł, co stanowiło 20,17% ogólnej kwoty wpływów z wszystkich parkomatów w SPP; b/ ul. ks. Konstantego Damrota w łącznej kwocie 212 721,50 zł; c/ przy ul. Ozimskiej i przy ul. Krakowskiej w kwocie odpowiednio 110 474,30 zł oraz 86 289,60 zł; udział wpływów generowanych przez 7 parkomatów umiejscowionych przy ww. ulicach w ogólnej kwocie wpływów wyniósł 30,8%;
- w 2017 r. (do dnia 30 listopada) – z parkomatów: a/ przy ul. ks. Konstantego Damrota w łącznej kwocie 184 758,00 zł, b/ przy ul. Ozimskiej – 91 773,20 zł, c/ przy ul. Krakowskiej – 73 279,40 zł; udział wpływów generowanych przez 4 parkomaty umiejscowione przy ww. ulicach w ogólnej kwocie wpływów wyniósł 11,82%.

Najniższe wpływy zarejestrowano:

<sup>47</sup> Obejmujące sprzedane bilety, opłaty abonamentowe oraz różnice bankowe (wpływy z tytułu niedoborów i nadwyżek wynikających z protokołów przeliczenia kaset parkomatowych), środki pieniężne w drodze (data wpływu na rachunek dochodów MZD jest późniejsza niż data wpłaty należności do kasy administratora SPP lub obciążenia konta zobowiązanego).

<sup>48</sup> Od dnia 1 lipca 2017 r. trzy parkomaty zlokalizowane a strefie A przy pl. Mikołaja Kopernika zostały zdemonstrowane na okres realizacji w tym rejonie miejskiej inwestycji.

- w 2016 r. – z parkomatów: a/ przy ul. Księcia Józefa Poniatowskiego – 876,10 zł, b/ przy ul. gen. Władysława Sikorskiego – 1 010,50 zł, c/ przy ul. Konsularnej – 1 016,20 zł; udział wpływów zarejestrowanych przez 19 parkomatów generujących najniższe wpływy w ogólnej kwocie wpływów wyniósł 1,89%;
- w 2017 r. (do dnia 30 listopada) – z parkomatów: a/ przy ul. Księcia Józefa Poniatowskiego – 486,60 zł, b/ przy ul. gen. Władysława Sikorskiego – 1 137,20 zł, c/ przy ul. gen. Henryka Dąbrowskiego – 1 137,20 zł, d/ przy ul. Konsularnej – 1 214,30 zł; udział wpływów zarejestrowanych przez 16 parkomatów generujących najniższe wpływy w ogólnej kwocie wpływów wyniósł 1,86%.

(akta kontroli str. 862-876)

W sprawie przeprowadzania analiz dotyczących zasięgu terytorialnego SPP, m.in. w kontekście dochodowości parkomatów zlokalizowanych na poszczególnych ulicach objętych SPP oraz w zakresie przesłanek ustanowienia SPP określonych w art. 13b ust. 2 ustawy o drogach publicznych takich jak m.in. znaczny deficyt miejsc postojowych Kierownik Działu ES wyjaśnił, że *MZD nie zlecał podmiotom trzecim analiz w zakresie rotacji parkujących pojazdów, gdyż nie było takiej potrzeby z uwagi na poczynione obserwacje przez pracowników Zakładu oraz Działu Eksploatacji Dróg z których wynika, że rotacja parkujących pojazdów występuje na ulicach objętych SPP. Dodatkowo zauważono, iż przy granicach SPP brakuje miejsc postojowych na terenach nie objętych SPP np. ulica 1-go Maja, Katowickiej, Księdza Norberta Bonczyka w godzinach funkcjonowania SPP. Deficyt miejsc postojowych skłania jednakże do wprowadzenia wyższej opłaty za parkowanie w strefie lub wyłączenia niektórych ulic z ruchu drogowego. Natomiast analiza przychodów dokonywana jest na bieżąco poprzez porównanie wpływów ze sprzedaży biletów parkingowych. Na zmienną dochodów wpływają zmiany dokonywane w SPP oraz dłuższe remonty. Na chwilę obecną nie przeprowadzono analizy w zakresie zasięgu terytorialnego SPP, gdyż nie było żadnych wymagań ze strony Urzędu Miasta dotyczących potrzeby ich sporządzenia.*

(akta kontroli str. 918-920)

Na podstawie wybranych przez kontrolera źródłowych dokumentów księgowych i rozliczeniowych SPP z września i października 2017 r. ustalono, że szczegółowe rozliczenia związane z wykonywaniem umowy z ZK, dokonano prawidłowo kierując się zasadami i terminami ustalonymi w § 7 ust. 2 ww. umowy. Przedłożone do MZD dokumenty, stanowiące sprawozdanie z wykonania zadania związanego ze SPP, obejmowały m.in. faktury za realizowane usługi, zestawienie sprzedaży dziennej, płatności kartami bankowymi i z wykorzystaniem telefonów komórkowych<sup>49</sup>.

(akta kontroli str. 724-860)

W okresie objętym kontrolą NIK, MZD ponosił wydatki związane z funkcjonowaniem SPP z tytułu:

- wynagrodzenia dla administratora SPP w wysokości: 1 873 745,32 zł (w 2014 r.), 1 924 634,37 zł (w 2015 r.), 1 990 488,00 zł (w 2016 r.) oraz 1 666 370,00 zł (do dnia 30 listopada 2017 r.);

<sup>49</sup> Do miesięcznego sprawozdania dołączano także dokumentację szczegółowa obejmującą m.in. zestawienia sprzedaży z raportu dobowego, sprzedaż dzienną abonamentów wg rodzajów, zestawienia liczby wezwań wystawionych z powodu zalegania w opłacie parkingowej i wg numerów, raporty miesięczne i dobowe wg numerów parkomatów, wyrównania stanu gotówki w parkomatach, stan gotówki w parkomatach, zestawienia dzienne operacji mobilnych i za pomocą kart bankowych, harmonogram odbioru kaset z gotówką z parkomatów, zestawienia dotyczące druków ścisłego zarachowania (w tym hologramów abonamentowych), podsumowanie utargów, zestawienie niedoborów, protokół różnic kasowych.

- wynagrodzeń<sup>50</sup> pracowników MZD<sup>51</sup> realizujących zadania związane z obsługą SPP w wysokości: 239 756,37 zł (w 2014 r.), 254 985,18 zł (w 2015 r.), 229 202,14 zł (w 2016 r.) oraz 155 815,38 zł (do dnia 30 czerwca 2017 r.);  
- użytkownika oprogramowania SYSTEmEG do obsługi SPP w wysokości: 14 022,00 zł (za 2014 r. i za 2015 r.) oraz 15 498,00 zł (za 2016 r. i za 2017 r.).

W badanym okresie stwierdzono przypadki obciążania użytkownika zastrzeżonego miejsca postojowego kosztami jego utworzenia, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 92, 151-165, 881-892)

W okresie 2014-2016 nadwyżka dochodów z tytułu pobranych opłat za postój w SPP nad wydatkami<sup>52</sup> ponoszonymi w związku z funkcjonowaniem SPP utrzymywała się na porównywalnym poziomie (wyniosła odpowiednio: 3 466 747,74 zł w 2014 r.; 3 420 160,70 zł w 2015 r. oraz 3 567 007,84 zł w 2016 r.). Spadek wysokości nadwyżki w 2017 r. (do dnia 30 listopada) do kwoty 2 575 197,34 zł<sup>53</sup> spowodowany był wyłączeniem z SPP trzech parkomatów zlokalizowanych przy pl. Mikołaja Kopernika, które w 2016 r. wygenerowały łącznie 779 988,50 zł.

(akta kontroli str. 92, 151-165, 881-892)

5. W okresie objętym kontrolą NIK do MZD wpłynęła jedna skarga dotycząca jakości obsługi w biurze administratora SPP oraz dostępności miejsc parkingowych dla osoby posiadającej abonament mieszkańca<sup>54</sup>. MZD w dniu 5 kwietnia 2017 r. przekazał<sup>55</sup> złożoną skargę do Zakładu celem ustosunkowania się do zarzutów oraz udzielił<sup>56</sup> informacji skarżącej osobie w zakresie zasad uprawniających do otrzymania abonamentu mieszkańca.

(akta kontroli str. 909-920)

W IV kwartale 2016 r. zespół audytowy działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Opole przeprowadził audyt *Efektywność windykacji należności dotyczących opłat za brak biletu parkingowego*. Poza ustaleniami w ww. zakresie, w sprawozdaniu z audytu stwierdzono też, że podpisana w dniu 4 stycznia 2016 r. umowa z ZK nakłada na MZD szereg zadań, a nie wskazuje MZD jako strony. Ponadto zauważono, że konstrukcja zapisów treści umowy dotyczącej postępowania skargowego wskazuje, iż skargi na jakość świadczonych usług rozpatrywane są przez Spółkę, tymczasem całość spraw prowadzona jest przez MZD oraz, że umowa zawiera szereg nieścisłości dotyczących sprawowanego w praktyce nadzoru nad świadczeniem usług przez Spółkę.

W sprawie sprawowania nadzoru przez MZD nad działalnością Spółki Kierownik ES wyjaśnił, że *Kontrola realizacji umowy przez Zakład dokonywana jest w ramach bieżącej współpracy, tj. m.in. poprzez sprawdzanie zaksięgowanych wpłat w wysokościach zgodnych z wykazanymi w przekazywanych do 7 dnia miesiąca sprawozdaniach miesięcznych, występowanie do Zakładu z prośbą o wyjaśnienia dot. czynności podejmowanych przez kontrolerów (np. wskazanie czy dany nr rejestracyjny na wezwaniu jest polskim czy zagranicznym). Od czasu objęcia przeze mnie stanowiska Kierownika Działu ES (październik 2016 r.) nie wystąpiła*

<sup>50</sup> Wynagrodzenie brutto wraz z pochodnymi płaconymi przez Urząd.

<sup>51</sup> Wszystkich pracowników Działu ES.

<sup>52</sup> Obejmujące wynagrodzenia administratora SPP, wynagrodzenia pracowników Działu ES realizujących zadania związane z obsługą SPP, wydatki poniesione przez MZD związane z funkcjonowaniem oprogramowania do obsługi SPP.

<sup>53</sup> Przy jej obliczeniu uwzględniono wysokość opłat, w tym opłat dodatkowych uzyskanych do 30 listopada 2017 r., a w przypadku wydatków wynagrodzenia pracowników do 30 czerwca 2017 r.

<sup>54</sup> W dniu 30 marca 2017 r.

<sup>55</sup> Przy piśmie ES.4120.16.2017

<sup>56</sup> Przy piśmie ES.4120.17.2017

potrzeba sporządzania pisma o przekazywanie wyjaśnień, gdyż wszelkie wątpliwości rozwiązywane są na bieżąco podczas rozmów osobistych bądź telefonicznych z przedstawicielami Zakładu. Z tej przyczyny nie przeprowadzałem kontroli realizacji umowy w siedzibie Zakładu, jak również z powodu braku narzędzi czy form kontrolnych (jedynie mogę się zwracać o wyjaśnienia). Nadzór właścicielski nad spółką wykonuje Urząd Miasta Opola, w którego kompetencjach należy kontrola funkcjonowania spółki gminnej z całościowym udziałem Miasta Opola.

(akta kontroli str. 893-908, 918-920)

W okresie objętym kontrolą NIK, MZD zgodnie z § 5 pkt 6 Statutu zarządzał 20 parkingami zorganizowanymi na gruntach będących własnością Gminy Opole, w tym 4<sup>57</sup> zlokalizowanymi w SPP.

W sprawie podejmowanych czynności w ramach zarządzania ww. parkingami oraz rozważania możliwości przeznaczenia tych miejsc niezlokalizowanych w SPP pod płatne parkowanie Dyrektor wyjaśnił, że MZD przeprowadza czynności w zakresie ich bieżącego utrzymania obejmujące: bieżące naprawy w zakresie stwierdzenia ubytków w nawierzchni lub uszkodzeń innych elementów infrastruktury, prace porządkowe w zakresie letniego (zamiatanie) i zimowego oczyszczania (odsnieżanie), w przypadku występowania elementów organizacji ruchu, utrzymywanie oznakowania pionowego i poziomego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu. MZD rozważa możliwość przeznaczenia parkingów we wskazanych lokalizacjach pod płatne parkowanie po przeprowadzeniu ich przebudowy np. na parkingi wielopoziomowe lub inne. Jednakże decyzja w zakresie ujęcia takich inwestycji w Planie Budżetu Miasta Opola, a następnie kwestia pobierania opłat na takich obiektach uzależniona jest od Rady Miasta Opola.

(akta kontroli str. 921-924)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W MZD jako jednostce odpowiedzialnej za wprowadzenie oznakowania pionowego i poziomego na ulicach objętych obszarem SPP nie zapewniono spełnienia warunków określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków dla oznakowania miejsc postojowych zlokalizowanych na ulicach: Książąt Opolskich, Księdza Stefana Baldego, Minorytów, Szpitalnej, Augustyna Kośnego, Vaclava Havla, Piastowskiej, gen. Józefa Zajączka oraz na Rynku, Pl. Wolności i Pl. św. Sebastiana koniecznych do pobierania opłat za postój pojazdów na tych miejscach.

Łączna wysokość pobranych w okresie 2014-2017 (do dnia 30 listopada) opłat za postój pojazdów na ul. Księdza Stefana Baldego oraz na ul. Piastowskiej wyniosła łącznie 330 146,80 zł, w tym 307 053,10 zł z opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o drogach publicznych oraz 23 093,70 zł z tytułu opłat dodatkowych.

W art. 13b ust. 1 ustawy o drogach publicznych wskazano, że opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy pobiera się wyłącznie za postój w wyznaczonym miejscu. W przepisach rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków określono natomiast sposób oznakowania miejsc postojowych wyznaczonych do postoju pojazdów, tj. znakami pionowymi i poziomymi.

W wyniku oględzin stwierdzono, że:

- trzy pasy postojowe, tj. jeden zlokalizowany na ul. Książąt Opolskich po prawej stronie ulicy (kierując się od skrzyżowania z ul. Katedralną do ul. Marii Konopnickiej), drugi na ul. Minorytów przy skrzyżowaniu z ul. Zamkową oraz trzeci

<sup>57</sup> Na ul. Norberta Barlickiego, na pl. Wolności, na ul. Ozimskiej oraz na ul. Augustyna Kośnego.

na Pl. św. Sebastiana przy ulicy przechodzącej w ul. Staromiejską wyznaczone były jedynie kostką brukową o odmiennym kształcie i kolorze niż pozostała kostka brukowa lub płyty chodnika, a nie odpowiednim znakiem poziomym;

- 42 stanowiska postojowe, tj. 15 zlokalizowanych na jednej stronie ul. Księdza Stefana Baldego w dwóch zatoczkach ze sposobem parkowania prostopadłe do krawężnika (5 miejsc postojowych w jednej i 10 w drugiej), 12 zlokalizowanych na Rynku przy Urzędzie Stanu Cywilnego oraz 15 zlokalizowanych na ul. Piastowskiej przy budynku Instytutu Śląskiego również zostały wyznaczone jedynie kostką brukową o odmiennym kształcie i kolorze niż pozostała kostka brukowa wyznaczająca miejsce postoju, a nie odpowiednim znakiem poziomym;

- 6 pasów postojowych w postaci zatoki zlokalizowanych na ul. Piastowskiej, tj. dwa po prawej stronie ulicy (kierując się od ul. Wojciecha Korfańskiego do skrzyżowania z ul. Zamkową) oraz cztery za skrzyżowaniem z ul. Zamkową wyznaczone były jedynie kostką brukową o odmiennym kolorze niż jezdnia tej ulicy, a nie odpowiednim znakiem poziomym;

- dwa pasy postojowe zlokalizowane na ul. Szpitalnej przy budynku Caritasu Diecezji Opolskiej, tj. jeden o długości 28 m, a drugi o długości 27 m nie zostały wyznaczone oznakowaniem poziomym, tj. znakiem P-19 *Linia wyznaczająca pas postojowy*, pomimo ujęcia w projekcie oznakowania SPP z 2017 r. takiego oznakowania;

- na rondzie przy skrzyżowaniu ul. gen. Józefa Zajączka z ul. gen. Władysława Andersa wyznaczono trzy miejsca parkingowe, które nie były oznakowane znakiem pionowym D-18 *Parking* wraz z odpowiednią odmianą tabliczki T-30 określającą sposób parkowania, jedno z nich (zlokalizowane przy parkomacie nr 031 *Andersa*) nie było oznakowane również linią poziomą P-19 *Linia wyznaczająca pas postojowy*, a dwa pozostałe były oznakowane tą linią tylko częściowo (brak było linii wyznaczającej koniec każdego z miejsc postojowego);

- stanowiska postojowe w zatoczce ze sposobem parkowania prostopadłe do krawężnika zlokalizowane na placu przy budynku biblioteki obcojęzycznej na ul. Augustyna Kośnego nie zostały wyznaczone oznakowaniem poziomym, tj. znakiem P-18 *Stanowisko postojowe*, pomimo ujęcia w projekcie oznakowania SPP z 2017 r. takiego oznakowania;

- 13 stanowisk postojowych zlokalizowanych na ul. Szpitalnej przy budynku Izby Celnej, 2 stanowiska postojowe na ul. Vaclava Havla wyznaczone przed znakiem D-18 *Parking* wskazującym pozostałe 11 stanowisk postojowych na tej ulicy oraz dwa pasy postojowe zlokalizowane za wyjazdem z placu przy budynku biblioteki obcojęzycznej na ul. Augustyna Kośnego po prawej stronie tej ulicy (kierując się w stronę ul. Katowickiej) oznakowane były jedynie znakami poziomymi, jednak bez oznakowania pionowego D-18 *Parking*.

(dowód: akta kontroli, str. 231-261, 267-297, 352-367)

W sprawie braku wyznaczenia znakami poziomymi P-18 *Stanowisko postojowe* oraz P-19 *Linia wyznaczająca pas postojowy* lub znakiem pionowym D-18 *Parking* miejsc zlokalizowanych na ul. Augustyna Kośnego (przy budynku biblioteki obcojęzycznej oraz po prawej stronie tej ulicy), ul. Szpitalnej, ul. Vaclava Havla, Pl. Wolności oraz na rondzie przy skrzyżowaniu ul. gen. Józefa Zajączka z ul. gen. Władysława Andersa Dyrektor wyjaśnił, że (...) w przypadku 10 miejsc postojowych wraz z miejscem do pakowania pojazdów uprawnionych osób niepełnosprawnych zlokalizowanych po prawej stronie wjazdu na plac parkingowy, w trakcie wprowadzania organizacji ruchu okazało się, że nawierzchnia chodnika obejmującego wskazane miejsca postojowe jest bardzo mocno zdegradowana uniemożliwiająca tym samym wykonanie wskazanego oznakowania. Chodnik został wyremontowany w okresie jesiennym, a oznakowania nie mogło być wykonane ze względu na złe warunki atmosferyczne (...) Projekt oznakowania strefy płatnego

parkowania nie zawierał oznakowania D-18 wraz z odpowiednią tabliczką T-30 umieszczonego we wskazanej lokalizacji, tj. za wyjazdem z placu parkingowego zlokalizowanego przy bibliotece obcojęzycznej, w związku z tym oznakowanie zostało wprowadzone zgodnie z projektem. Organ zarządzający ruchem zatwierdził przedmiotowy projekt bez wprowadzenia takiego oznakowania. Powyższa uwaga zostanie przedstawiona projektantowi oraz organowi zarządzającemu ruchem celem rozpatrzenia (...) w zakresie ul. Szpitalnej wykonawca zgłaszał brak możliwości wykonania linii P-19 we wskazanych lokalizacjach ze względu na ciągły postój pojazdów. Do notorycznego parkowania pojazdów w miejscu wyznaczenia linii przyczyniało się wprowadzenie zakazu ruchu w godz. 18.00-5.00, co spowodowało, że kierowcy parkowali na przedmiotowej ulicy przed godz. 18.00, żeby nie łamać wprowadzonego zakazu, w związku z czym nie można było przeprowadzić malowania również w godzinach nocnych. Reszta oznakowania, w bardziej rotacyjnych miejscach ulicy, została wprowadzona zgodnie z projektem organizacji ruchu. W zakresie Pl. Wolności wykonawca wykonał oznakowanie poziome zgodnie z projektem oznakowania strefy płatnego parkowania. Nawierzchnia chodnika wykonana jest z kostki bazaltowej mozaikowej oraz płyt betonowych typu Waletzko. Nawierzchnia wraz z oznakowaniem w przedmiotowym miejscu uległa degradacji, ze względu na brak przystosowania konstrukcji do intensywnego parkowania pojazdów (...) W odniesieniu do braku stosownego oznakowania w lokalizacjach: (...) ul. Szpitalna przy Izbie Celnej (brak znaku D-18), (...) ul. Vaclava Havla (brak znaku D-18 i tabliczki T-30) (...) informuję, że oznakowanie zostało wprowadzone zgodnie z projektem oznakowania strefy płatnego parkowania. Uwagi w zakresie braku oznakowania na ww ulicach zostaną przedstawione projektantowi oraz organowi zarządzającemu ruchem celem ponownego rozpatrzenia (...) Oznakowanie na skrzyżowaniu ul. gen. Józefa Zajączka z ul. gen. Władysława Andersa w okresie wprowadzania oznakowania, ze względu na jego jeszcze dobrą widoczność, nie wymagało odnowienia. W terminie przeprowadzenia kontroli uległo ono częściowemu zatarciu.

(dowód: akta kontroli, str. 262-266, 296-301)

W sprawie braku wyznaczenia znakami poziomymi P-18 Stanowisko postojowe oraz P-19 Linia wyznaczająca pas postojowy miejsc zlokalizowanych na ulicach Książąt Opolskich, Księdza Stefana Baldego, Minorytów, Piastowskiej oraz na Rynku, jak również legalności pobierania opłat za postój pojazdów na ul. Księdza Stefana Baldego i na ul. Piastowskiej Dyrektor wyjaśnił, że stanowiska postojowe zlokalizowane na (...) są to stanowiska wydzielone konstrukcyjnie, tj. wydzielone są:  
- materiałem (kostką kamienną lub betonową) o odmiennej kolorystyce lub strukturze, która oddziela od siebie miejsca postojowe w przypadku parkowania pojazdów prostopadle do osi jezdni lub oddziela te miejsca od części chodnika przeznaczonych do ruchu pieszych w przypadku parkowania pojazdu na chodniku równoległe do osi jezdni, - konstrukcją zatok postojowych, które pozwalają w zależności od ich geometrii na parkowanie równoległe bądź prostopadle w stosunku do osi jezdni. W związku z tym zgodnie z pkt 5.2.4. załącznika nr 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków nie ma potrzeby dodatkowego wyznaczania miejsc postojowych oznakowaniem P-18 (...) Na ulicy Księdza Stefana Baldego oraz na ulicy Piastowskiej dopuszczono możliwość pobierania opłat z tytułu postoju w SPP oraz nakładano opłaty dodatkowe na wyznaczonych miejscach, które spełniają wytyczne zawarte w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków. Zgodnie z pkt 5.2.50 /„Strefa parkowania”/ załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia w strefie oznakowanej znakiem D-44 miejsca dla postoju pojazdu samochodowego wyznacza się znakami pionowymi określonymi w pkt 5.2.18 oraz znakami poziomymi określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia w: pkt 5.2.4, pkt 5.2.5, pkt 5.2.6 i pkt 5.2.9.2.

Z powyższego zapisu wynika, że niezależnie od oznaczenia strefy płatnego parkowania znakiem D-44, należy wyznaczyć również odpowiednimi znakami miejsca postojowe dla pojazdów samochodowych. Jednocześnie wskazano gdzie zostały te odpowiednie znaki określone tj. w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia w: pkt 5.2.4, pkt 5.2.5, pkt 5.2.6 i pkt 5.2.9.2. Wobec powyższego po analizie przepisów określających ww. znaki, które zgodnie z pkt 5.1 przedmiotowego załącznika stanowią grupę znaków uzupełniających, o różnych kształtach, wymiarach i przeznaczeniu, które w znacznym stopniu dopełniają inne znaki drogowe (...) Znak P-18 „stanowisko postojowe” stosuje się w celu wyznaczenia miejsc postoju na części jezdni i chodnika oraz na wydzielonych parkingach bez ustalonych konstrukcyjnie stanowisk. Na obszarach, gdzie wyznacza się miejsca postojowe, należy przewidzieć stanowiska przeznaczone dla samochodów osób niepełnosprawnych. Jeżeli możliwe jest całkowite ustawienie pojazdów na chodniku, zaleca się wyznaczanie stanowisk postojowych, przy czym dopuszcza się umieszczenie na chodniku jedynie linii ograniczającej strefę postojową. (...) Linie wyznaczające postój na chodniku mogą być stosowane samodzielnie lub stanowić uzupełnienie znaku pionowego D-18 „parking” z tabliczką określającą sposób ustawienia pojazdu. Z przepisu wynika, iż znak P-18 stosuje tylko w przypadku gdy miejsca postojowe wyznacza się na części jezdni i chodnika oraz na wydzielonych parkingach bez ustalonych konstrukcyjnie stanowisk. Ustawodawca dał także zalecenie, że można użyć znaku P-18 na chodnikach gdy cały pojazd parkuje na trotuarze. W przedmiotowych przypadkach mamy do czynienia z konstrukcyjnym wyznaczeniem miejsc postojowych za pomocą zatoki postojowej stanowiącej pas przeznaczony do parkowania oraz kostki brukowej wyznaczającej miejsca postojowe. W ocenie tut. Zarządu miejsca postojowe przy ul. Księdza Stefana Baldego oraz ul. Piastowskiej są prawidłowo oznaczone, gdyż wyznaczone miejsca postojowe stanowią część konstrukcji budowlanej jakim jest zatoka postojowa, ponadto na ul. Księdza Stefana Baldego oraz na ul. Piastowskiej (na wys. Instytutu Śląskiego) użyto dodatkowo innego koloru kostki brukowej i stanowi to uzupełnienie konstrukcyjnych stanowisk, a ustawodawca określa wymalowanie miejsc postojowych na części jezdni i chodnika oraz na wydzielonych parkingach bez ustalonych konstrukcyjnie stanowisk (...) Znak P-19 „linia wyznaczająca pas postojowy” stosuje się na drogach w obszarze zabudowanym w celu: wskazania pasa przeznaczonego do postoju pojazdów przy krawędzi jezdni lub zatoki postojowej, wyznaczenia miejsc postojowych częściowo na jezdni, częściowo na chodniku (...) Podobnie jak w przypadku pkt 5.2.4. wyznaczone miejsca postojowe w pkt. 5.2.5 również nie dotyczą miejsc postojowych przy ul. Piastowskiej, gdyż umieszczone są całkowicie poza chodnikiem i jezdnią oraz nie są wydzielonymi pasami postojowymi na jezdni oraz w zatoce (tj. przy ich krawędziach). Są zupełnie odrębną konstrukcją budowlaną wygradzoną krawężnikiem oraz wybrukowaną. Przedmiotowy przepis dotyczy tylko wydzielonych pasów przy ulicy oraz w dużych zatokach (...) Wobec powyższego nie można uznać tezy, iż przedmiotowe ulice są nie oznakowane, gdyż miejsca postojowe spełniają wszystkie wytyczne określone w ww. rozporządzeniu. Należy także pamiętać, że znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy, nakazy lub informacje zgodnie z art. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Dlatego wyznaczenie miejsc postojowych znakami określonymi ww. punktach dotyczą tylko sytuacji określonych w tych punktach. Nie można zatem przyjąć, iż brak znaków poziomych jest jednoznaczne z brakiem możliwości pobierania przez Miasto Opole opłat parkingowych, gdyż nawet w uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. II GPS 2/17 z dnia 09.10.2017 r. czytamy: „W świetle omawianych przepisów prawnych miejsca płatnego postoju wyznaczone w strefie płatnego parkowania to, co do zasady, miejsca podwójnie oznakowane: znakami pionowymi D-18 i znakami poziomymi typu P-18. Niemniej

*jednak to znaki pionowe informują o sposobie korzystania z drogi i dlatego tym znakom, co trzeba podkreślić, należałoby przypisać rolę decydującą w wyznaczeniu miejsca płatnego postoj. Uzasadniałoby to stwierdzenie, że miejsca postoj oznakowane w strefie płatnego parkowania wyłącznie znakiem poziomym nie spełniają wymagania miejsca wyznaczonego w rozumieniu art. 13b ust. 1 ustawy o drogach publicznych". Wobec powyższego jeżeli nie ma wymogu korzystania ze znaków P-18, gdyż miejsca postojowe są wyznaczone konstrukcyjnie, a przedmiotowe miejsca były oznakowane znakami D-18 i znajdowały się w strefie płatnego parkowania tut. Zarząd nie widział potrzeby, aby nie dopuszczać do pobierania opłat parkingowych.*

(dowód: akta kontroli, str. 344-351)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień Dyrektora należy wskazać, że NSA w przytoczonej uchwale stwierdził, że opłatę za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania pobiera się wyłącznie za postój w wyznaczonym do tego miejscu. Miejsca i stanowiska postojowe wyznacza się za pomocą odpowiednich znaków drogowych, określonych w przepisach wykonawczych do ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, tj. m.in. w rozporządzeniu w sprawie *szczegółowych warunków technicznych dla znaków*. W strefie płatnego parkowania określonej znakami D-44 i D-45 miejsca do postoj pojazdu samochodowego wyznacza się znakami pionowymi D-18 *Parking* oraz znakami poziomymi - liniami: znakiem P-18 *Stanowisko postojowe*, P-19 *Linia wyznaczająca pas postojowy*, P-20 *Stanowisko postojowe zastrzeżone "koperta"* i P-24 *"miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej"* (zgodnie z pkt 5.2.50 załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia). Spójnik "oraz" w zdaniu mówiącym, że "w strefie płatnego parkowania oznaczonej znakiem D-44 miejsca postoj pojazdu samochodowego wyznacza się znakami pionowymi oraz znakami poziomymi" wydaje się mieć znaczenie koniunktywne, a nie enumeratywne. Tym samym w świetle omawianych przepisów prawnych miejsca płatnego postoj wyznaczone w strefie płatnego parkowania to, co do zasady, miejsca podwójnie oznakowane: znakami pionowymi i znakami poziomymi.

(dowód: akta kontroli, str. 231-252, 267-286, 305)

2. W MZD jako jednostce odpowiedzialnej za wprowadzenie oznakowania pionowego i poziomego na ulicach objętych obszarem SPP nie zapewniono spełnienia warunków określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie *szczegółowych warunków technicznych dla znaków* dla oznakowania miejsc postojowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych zlokalizowanych na ulicach: Kazimierza Malczewskiego oraz Augustyna Kośnego oraz dla wyznaczenia obszaru SPP.

W wyniku oględzin stwierdzono, że na ww. ulicach (w załączce ze sposobem parkowania prostopadle do krawężnika zlokalizowanej na placu przy budynku biblioteki obcojęzycznej oraz przy skrzyżowaniu z ul. Katowicką) miejsca do parkowania pojazdów uprawnionych osób niepełnosprawnych nie zostały wyznaczone znakiem poziomym P-24 *Miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej* barwy niebieskiej, a jedynie tabliczką T-29 z symbolem osoby niepełnosprawnej. Zgodnie z pkt 5.2.9.2 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia znak P-24 stosuje się do oznakowania stanowiska postojowego przeznaczonego dla osób, o których mowa w art. 8 ust. 1 i ust. 2 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, a znak umieszcza się na nawierzchni barwy niebieskiej.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *miejsce na ul. Kazimierza Malczewskiego nie zostało wyznaczone znakiem P-20 oraz P-24 ze względu na planowane roboty gazowe na przedmiotowej ulicy. Przedmiotowe roboty, które obejmowały również odtworzenie istniejącej nawierzchni w lokalizacji miejsca do*

parkowania pojazdów osób niepełnosprawnych, zostały odebrane 6 listopada 2017 r. Wykonanie oznakowania na nowej nawierzchni asfaltowej możliwe jest dopiero po upływie ok. 1 miesiąca od jej wykonania, przy czym temperatura nawierzchni i powietrza powinna wynosić co najmniej 5°C, a nawierzchnia powinna być czysta i sucha. W związku z tym odtworzenie oznakowania poziomego obejmującego miejsce do parkowania pojazdów osób niepełnosprawnych nie było możliwe ze względu na panujące warunki atmosferyczne (...). Dwa miejsca do parkowania pojazdów uprawnionych osób niepełnosprawnych zlokalizowane przy skrzyżowaniu z ul. Katowicką nie zostały wyznaczone barwą niebieską, ze względu na przeoczenie Wykonawcy, przy wprowadzaniu strefy płatnego parkowania. Wykonawca został zobligowany do ich wykonania i obecnie miejsca te są wymalowane prawidłowo.

(dowód: akta kontroli, str. 233, 243, 262-266, 271-272, 282, 296-301)

3. W MZD jako jednostce odpowiedzialnej za wprowadzenie do realizacji zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu, w tym bieżącego aktualizowania tych projektów, zgodnie z § 18 pkt 10.1.18 lit. a) *Regulaminu organizacyjnego z 2017 r.* nie zapewnił spełnienia warunków określonych w art. 49 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 ustawy *Prawo o ruchu drogowym* w zakresie lokalizacji pasów postojowych na ulicach Książąt Opolskich oraz Jana Łangowskiego.

W trakcie oględzin stwierdzono, że jeden z pasów na ul. Jana Łangowskiego został wyznaczony w miejscu utrudniającym wjazd lub wyjazd, do i z bramy zlokalizowanej przy posesji Łangowskiego 9. Zgodnie z art. 49 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy zabrania się postoju w miejscu utrudniającym wjazd lub wyjazd, w szczególności do i z bramy, garażu, parkingu lub wnęki postojowej.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *Oznakowanie na ul. Jana Łangowskiego* zostało wprowadzone zgodnie z *Projektem oznakowania strefy płatnego parkowania. Uwaga dotycząca wyznaczenia pasa postojowego w miejscu utrudniającym wjazd i wyjazd do i z bramy zlokalizowanej przy posesji ul. Jana Łangowskiego nr 9* zostanie przedstawiona projektantowi oraz organowi zarządzającemu ruchem celem ponownego rozpatrzenia.

Stwierdzono też, że jeden z pasów postojowych znajdujący się po prawej stronie jezdni ul. Książąt Opolskich (kierując się od skrzyżowania z ul. Marii Konopnickiej do skrzyżowania z ul. Katedralną) miał długość 49 m i był dłuższy o 2 m w stosunku do długości podanej w *projekcie oznakowania SPP z 2017 r.*, która wynosiła 47 m. Tym samym odległość od przejścia dla pieszych przy skrzyżowaniu z ul. Katedralną wynosiła 8 m, a nie – jak wskazano w projekcie – 10 m. Powyższe naruszało wymogi wynikające z art. 49 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy i wynikało z błędnego wykonania oznakowania. Zgodnie z deklaracją Dyrektora, wykonawca został zobligowany do zatarcia linii P-19 na długości 2 m na ul. Książąt Opolskich, począwszy od skrzyżowania z ul. Katedralną w ramach udzielonej gwarancji (...).

(dowód: akta kontroli, str. 231-234, 244, 262-266)

4. W MZD jako jednostce odpowiedzialnej za wprowadzenie do realizacji zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu, w tym bieżące aktualizowanie tych projektów, zgodnie z §18 pkt 10.1.18 lit. a) *Regulaminu organizacyjnego z 2017 r.*, nie dochowano należytej staranności przy wyznaczeniu lokalizacji pasów postojowych na ulicach: Księcia Poniatowskiego, gen. Władysława Andersa oraz Augustyna Kośnego.

W wyniku oględzin stwierdzono, że w obszarze do parkowania pojazdów wyznaczonym przez: pierwszy, szósty, siódmy oraz ósmy pas postojowy na ul. Księcia Józefa Poniatowskiego (kierując się w stronę ul. gen. Władysława Andersa), pierwszy pas postojowy na ul. gen. Władysława Andersa (na odcinku od

skrzyżowania z ul. gen. Józefa Dwernickiego) zlokalizowane były latarnie uliczne, a w obszarze wyznaczonym zgodnie z *projektem oznakowania SPP z 2017 r.* pomiędzy pierwszym a drugim pasem po prawej stronie ul. Augustyna Kośnego (kierując się od skrzyżowania z ul. Jana Matejki w stronę ul. Katowickiej) zlokalizowany był parkomat nr 125 *Kośnego*. Powyższe uniemożliwiało zaparkowanie pojazdu na odcinkach ww. pasów postojowych.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *oznakowanie na ul. Księcia Jana Poniatowskiego oraz ul. gen. Władysława Andersa zostało wprowadzone zgodnie z naszym zleceniem, tj. w sierpniu 2017 r. oraz zgodnie z Projektem oznakowania strefy płatnego parkowania. Prace związane z wykonaniem oświetlenia na wskazanych ulicach były prowadzone w okresie jesiennym. W związku ze zmianą stanu faktycznego pasa drogowego na wyżej wskazanych ulicach niezbędne jest wprowadzenie korekty do Projektu oznakowania strefy płatnego parkowania w zakresie wydzielenia miejsc postojowych uwzględniających lokalizację nowych latarni. Uwaga w tym zakresie zostanie przekazana do projektanta celem przygotowania odpowiedniej korekty (...)* Na odcinku ul. Augustyna Kośnego zlokalizowanym po prawej stronie jezdni od skrzyżowania z ul. Jana Matejki wprowadzono oznakowanie zgodnie z *Projektem oznakowania strefy płatnego parkowania. Uwaga związana z niedostosowaniem długości pasów postojowych w stosunku do istniejącego parkomatu zostanie przekazana projektantowi celem wprowadzenia korekty w projekcie. Zmiany w oznakowaniu poziomym zostaną wprowadzone po zatwierdzeniu korekty przez organ zarządzający ruchem.*

(dowód: akta kontroli, str. 269-272, 276, 279, 281, 296-301)

5. W MZD jako jednostce odpowiedzialnej za wprowadzenie oznakowania pionowego i poziomego na ulicach objętych obszarem SPP nie dochowano należytej staranności przy wprowadzaniu oznakowania miejsc postojowych znakami poziomymi na obszarze układu urbanistycznego Miasta Opola, wpisanego do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr 149/55, poprzez nie wystąpienie do Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uzyskanie pozwolenia na prowadzenie takich prac.

Część obszaru SPP (m.in. ul. Bronisława Koraszewskiego, Szpitalna, Krawiecka, Kazimierza Malczewskiego, Katedralna, Minorytów, Młyńska, Rynek, Mały Rynek) znajduje się na terenie objętym wpisem do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr 149/55., na których zostało wprowadzone oznakowanie poziome zgodnie z *projektem oznakowania SPP z 2017 r.*, jednak przed jego wprowadzeniem nie zwrócono się do Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o uzyskanie stosownego pozwolenia. Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*<sup>58</sup> pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru, z wyłączeniem działań polegających na usuwaniu drzew lub krzewów z terenu nieruchomości lub jej części niebędącej wpisany do rejestru parkiem, ogrodem albo inną formą zaprojektowanej zieleni.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *dla wykonania oznakowania poziomego na drogach objętych strefą płatnego parkowania, wymienionych w (...) piśmie nie występowało o jego wydanie, gdyż w naszej ocenie takie uzgodnienie nie jest wymagane z następujących względów: Prace związane z wykonaniem oznakowania poziomego, nie stanowią robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (...), a w szczególności prace takie nie stanowią przebudowy ani remontu. Przedmiotowe prace nie wymagają pozwolenia konserwatorskiego w trybie art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad*

<sup>58</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.

zabytkami, gdyż nie stanowią również prac konserwatorskich, restauratorskich, nie powodują trwałego przeniesienia zabytku, nie powodują zmiany przeznaczenia zabytku i sposobu jego korzystania oraz nie naruszają jego substancji. Oznakowanie nie ingeruje w historyczny układ urbanistyczny w zakresie przestrzennego założenia historycznego układu sieci dróg, w związku z czym jego umiejscowienie nie wpływa na obniżenie wartości zabytkowych oraz nie zmienia charakteru i funkcji tego zabytku i jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizacji ruchu (...) Wprowadzanie zmian w stałej organizacji ruchu wynika ze zmiany stanu faktycznego pasa drogowego i związane jest z racjonalnym dostosowaniem oznakowania do warunków ruchu panujących na drodze oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Co za tym idzie, elementy oznakowania poziomego nie są zatem elementami wprowadzonymi na stałe w układ drogowy.

(dowód: akta kontroli, str. 166-171)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wykonanie oznakowania poziomego może ingerować w wygląd zabytku wpisanego do rejestru, a rozstrzygnięcie w tym zakresie należy do uznania właściwego organu ochrony zabytków, któremu ustawodawca pozostawia swobodę jego dokonania<sup>59</sup>.

6. Pracownicy MZD przy wystawianiu upomnień oraz tytułów wykonawczych nie przestrzegali zapisów *procedury w sprawie windykacji* w zakresie terminów ich wystawiania.

Zgodnie z zasadami określonymi w *procedurze w sprawie windykacji* w przypadkach gdy należność (opłata dodatkowa) nie zostanie zapłacona w terminie do 30 dni zgodnie z terminem określonym w wezwaniu pracownicy Działu ES wysyłają do dłużnika upomnienie, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, które należy wystawiać za okres jednego miesiąca w terminie od 10 dnia następnego miesiąca po upływie 30 dni od wystawienia ostatniego wezwania w danym miesiącu. Natomiast w przypadkach nieuiszczenia należności przez dłużnika w terminie określonym w upomnieniu pracownicy Działu ES niezwłocznie wystawiają tytuły wykonawcze w terminie nie później niż 30 dni po upływie terminu doręczenia upomnienia.

Na podstawie próby kontrolnej NIK obejmującej 60 wystawionych tytułów wykonawczych w latach 2014-2017 w związku z nieopłaceniem 121 wezwań ustalono, że MZD wystawił upomnienia do zapłaty opłaty dodatkowej, o której mowa w art. 13f ust. 1 ustawy *o drogach publicznych*, po upływie średnio 487 dni od daty wystawienia wezwania do zapłaty ww. opłaty (parkowania pojazdu), a wobec 83 takich wezwań upomnienie zostało wystawione po upływie 366 dni od wystawienia wezwania oraz wystawiał tytuły wykonawcze, po upływie średnio 356 dni od daty doręczenia upomnienia.

Ponadto na podstawie wystawionych w latach 2014-2016 tytułów wykonawczych w związku z nieopłaceniem wezwań objętych łącznie 11 392 upomnieniami, tytuły wykonawcze wystawiane były średnio 349 dni od daty wystawienia upomnienia, a wobec 4 149 takich upomnień tytuł wykonawczy został wystawiony po upływie 366 dni od wystawienia upomnienia.

Analiza działań podejmowanych przez MZD na etapie windykacji oraz weryfikacji funkcjonujących w tym zakresie wewnętrznych procedur była również przedmiotem audytu *Efektywność windykacji należności dotyczących opłat za brak biletu parkingowego* przeprowadzonego przez zespół audytowy działający z upoważnienia

<sup>59</sup> Co do możliwości uznania przez organ ochrony zabytków, że oznakowanie poziome – tj. wyznaczenie stanowisk postojowych pojazdów o wyglądzie zupełnie nieprzystającym do charakteru zabudowy do obszaru objętego ochroną obniżyłoby wartości historycznego wnętrza urbanistycznego, sąd administracyjny wyraził stanowisko w wyroku VII SA/Wa 2052/16 z dnia 19 lipca 2017 r.

Prezydenta Miasta Opole w IV kwartale 2016 r. Wyniki tego audytu są tożsame z ww. ustaleniami NIK w zakresie terminowości podejmowanych działań, gdyż w sprawozdaniu z tego audytu również zwrócono szczególną uwagę na odstępy czasowe pomiędzy poszczególnymi czynnościami podejmowanymi w ramach windykacji. W związku z powyższym wskazano na konieczność prowadzenia działań windykacyjnych z zachowaniem trybów i terminów określonych w *procedurze w sprawie windykacji*, jednocześnie dążąc do skrócenia odstępów czasowych pomiędzy poszczególnymi czynnościami windykacyjnymi oraz monitorowanie przez MZD działań podejmowanych przez właściwe organy egzekucyjne, tj. czynności po zakończeniu windykacji (wystawienia tytułu wykonawczego).

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *na czas pomiędzy wystawieniem wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej a wystawianiem upomnień oraz w późniejszym toku tytułów wykonawczych wpływa przede wszystkim masowy charakter spraw związanych ze strefą płatnego parkowania oraz nawarstwienie spraw z lat przeszłych (...)* Od 2008 r. funkcjonuje aktualny skład działu, jednakże w między czasie dochodziło do długotrwałych nieobecności w związku z urlopami macierzyńskimi. *Zaznaczyć należy, iż dział do listopada 2008 r. samodzielnie wprowadzał wpłaty do systemu teleinformatycznego (aktualnie zajmują się tym wydzielony referat w Dziale Księgowo-Finansowym – dwie osoby). Do obowiązków działu należy także kopertowanie oraz wpisywanie w książki nadawcze korespondencji wychodzącej. (...) Należy także zwrócić uwagę na zmiany jakie zaszły w trakcie funkcjonowania SPP, chodzi tu przede wszystkim o rozwiązania techniczne (dostęp do rejestrów publicznych online) możliwość wprowadzania większej ilości zawiadomień na upomnieniach i tytułach wykonawczych (kiedyś tylko 4 pozycje) oraz inne techniczne usprawnienia (np. pobieranie danych CEPiK odbywało się za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego przy użyciu dyskietek). Przy założeniach, że planowany jest dostęp do ogólnokrajowego rejestru PESEL i z trudem wprowadzany nowy CEPiK 2.0 przyczyni się do jeszcze większego ułatwienia działalności windykacyjnej. Wobec powyższego dzisiejsze funkcjonowanie strefy płatnego parkowania działa z obciążeniem wynikającym z wyżej wymienionych przesłanek, które nawarstwiły się przez lata. Po wspomnianych usprawnieniach jest łatwiej ustalić zobowiązanych, jednakże nadal wymaga to podejmowania ciągłej analizy bazy zobowiązanych (...) Czynności windykacyjne z dokumentacją zajmują znaczną część obowiązków działu jednakże należy także zauważyć, że dział strefy płatnego parkowania jest otwarty na petentów. Obsługa osobistą oraz telefoniczną korzystających ze strefy płatnego parkowania jest czynnikiem hamującym (...).*

(dowód: akta kontroli, str. 122, 620-630, 643-649, 893-908)

7. MZD jako zarządca dróg nie sfinansował oznakowania utworzonych po dniu 1 stycznia 2014 r. 18 miejsc zastrzeżonych zlokalizowanych w SPP, wbrew obowiązkowi w tym zakresie określonego w § 11 rozporządzenia w sprawie *szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem.*

W przypadku 18 utworzonych po 1 stycznia 2014 r. miejsc zastrzeżonych zlokalizowanych w SPP ich oznakowanie drogowym znakiem poziomym P-20 Koperta, wskazanym w pkt. 5.2.6 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie *szczegółowych warunków technicznych dla znaków* zostało sfinansowane ze środków wykonawcy przebudowy ul. Tadeusza Kościuszki (jedno miejsce dla Konsulatu Republiki Chorwacji) lub środków korzystającego z takiego miejsca (po jednym miejscu na ul. Młyńskiej oraz na ul. Ostrówek odpowiednio dla Caritasu Diecezji Opolskiej oraz firmy JD oraz 15 miejsc Hotelu DeSilva na ul. Żwirki i Wigury), a nie ze środków MZD.

W powyższej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że *Miejsca zastrzeżone wykonane na ul. Młyńskiej, na ul. Ostrówek oraz na ul. Żwirki i Wigury zostały wykonane z środków podmiotów z nich korzystających, gdyż są to miejsca do wyłącznego użytkowania tych podmiotów, a nie miejsca ogólnodostępne. W związku z przebudową ul. Tadeusza Kościuszki, ze względu na zmianę parametrów i geometrii drogi, a tym samym zmianę zagospodarowania pasa drogowego, została zmieniona projektem organizacja ruchu, która wprowadzała zmianę lokalizacji wcześniej wykonanego miejsca zastrzeżonego. W związku z tym Wykonawca w ramach wykonanego zadania wprowadził organizację ruchu zgodnie z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu.*

(dowód: akta kontroli, str. 344-349, 368)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy stwierdzić, że myśl § 11 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem organizację ruchu, w szczególności zadania techniczne polegające na umieszczeniu i utrzymaniu znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu realizuje na koszt własny zarządca drogi. Jednocześnie w przepisie tym nie wyłączono tego zobowiązania zarządcy drogi z uwagi na podmiot korzystający z takiego miejsca zastrzeżonego, tym samym MZD był zobowiązany do pokrycia kosztów utworzenia takich miejsc.

## IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>60</sup>, wnosi o:

1. Dostosowanie oznakowania pionowego i poziomego miejsc postojowych oraz ich lokalizacji do warunków określonych w obowiązujących przepisach.
2. Prowadzenie działań windykacyjnych opłat dodatkowych, o których mowa w art. 13f ust. 1 ustawy o drogach publicznych z zachowaniem terminów określonych w procedurze w sprawie windykacji.
3. Zapewnienie oznakowania SPP zlokalizowanej na obszarze wpisanym do rejestru zabytków w zakresie dopuszczonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

<sup>60</sup> Dz. U. z 2017 r. poz. 524; dalej: ustawa o NIK.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykorzystania uwag  
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 15 lutego 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Opolu

Dyrektor

DYREKTOR  
Delegatury NIK w Opolu

Iwona Zyman

.....  
podpis

THE UNIVERSITY OF CHICAGO  
DEPARTMENT OF CHEMISTRY  
5800 S. UNIVERSITY AVENUE  
CHICAGO, ILLINOIS 60637

1978  
1979  
1980